

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τεύχος 607
Μάρτιος
Απρίλιος 2003

- Η ετήσια έκθεση ελληνικού εμπορίου
- Πολιτικές ενίσχυσης της απασχόλησης
- Ο ΣΕΒ για την ανακύκλωση
- Η έρευνα οικονομικής συγκυρίας του ΙΟΒΕ τον μήνα Μάρτιο 2003
- Παραμεθόριος βιομηχανία: προβλήματα και προοπτικές
- Ημερίδα του ΣΕΒ για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις
- Επιχειρηματικό forum Ελλάδος-Ουκρανίας
- Θέματα περιβαλλοντικής πολιτικής στο Γ.Σ. του ΣΕΒ

Η ελληνική οικονομία σε νέα προοπτική ανάπτυξης

Ο Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών αναφερόμενος στην Έκθεση του Διοικητού της Τράπεζας της Ελλάδος, που παρουσιάστηκε στη Γενική συνέλευση του ιδρύματος στις 22 Απριλίου, έκανε τις παρακάτω παρατηρήσεις που αφορούν σε δύο άξονες:

Α' Στον ρόλο της Τράπεζας της Ελλάδος

Μετά την ένταξη της χώρας στην ΟΝΕ και την ανάληψη της ευθύνης για τη νομισματική πολιτική από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, η Τράπεζα της Ελλάδος αναλαμβάνει νέα καθήκοντα και υποχρεώσεις. Η κατοχυρωμένη θεσμική ανεξαρτησία της Τράπεζας, η σφαιρική εικόνα που μπορεί να έχει για τις εγχώριες και τις διεθνείς εξελίξεις, η ποιότητα των αναλύσεών της και η ιδιαίτερη βαρύτητα που έχουν οι επιστημονικές και οι προτάσεις της, καθιστούν την Τράπεζα όχι μόνο πολύτιμο σύμβουλο των κυβερνήσεων, αλλά και κεντρικό παράγοντα στη διαμόρφωση και εφαρμογή της οικονομικής πολιτικής. Ο ΣΕΒ στηρίζει και επικροτεί τις δραστηριότητες της Τράπεζας, καθώς εκτιμά ότι η λειτουργία της συμβάλλει ουσιαστικά στη λήψη θετικών αποφάσεων οικονομικής πολιτικής και στην αποτροπή αρνητικών ρυθμίσεων. Και το επέτυχε αυτό η Τράπεζα επειδή ακριβώς είναι ανεξάρτητη, γεγονός που της επιτρέπει την αντικειμενική θεώρηση των οικονομικών εξελίξεων. Η ουσιαστική αυτή ανεξαρτησία, που συμπληρώνει τη θεσμική ανεξαρτησία, πρέπει να διαφυλαχθεί και να ενισχυθεί. Προς την κατεύθυνση αυτή, ο ΣΕΒ πιστεύει ότι η έξοδος της Τράπεζας της Ελλάδος από το Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών θα έχει ουσιαστική συμβολή.

Β' Στα προβλήματα της ελληνικής οικονομίας

Οι επιστημονικές του κ. Διοικητού για τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η

→

Η ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥ ΣΕΒ

Η Ετήσια Συνέλευση των Μελών του Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών πραγματοποιείται εφέτος την Τετάρτη 14 Μαΐου στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών. Την εκδήλωση θα τιμήσει με την παρουσία του ο πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Κωστής Στεφανόπουλος, ενώ χαιρετισμό προς τους εκπροσώπους της Βιομηχανίας θα απευθύνει ο πρωθυπουργός κ. Κωνσταντίνος Σημίτης. Οι εργασίες της Συνέλευσης θα ολοκληρωθούν με ομιλίες του υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών κ. Νίκου Χριστοδουλάκη και του προέδρου του ΣΕΒ κ. Οδυσσέα Κυριακόπουλου.

Η ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Παρέμβαση του προέδρου του ΣΕΒ κ. Οδυσσέα Κυριακόπουλου στη Δημόσια εκδήλωση που οργανώθηκε με πρωτοβουλία της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ελληνικού Εμπορίου

Η βιομηχανία βρίσκεται σε στενή και άμεση σχέση με το εμπόριο, σχέση η οποία μεταβάλλεται διαρκώς, καθώς αλλάζουν δραστικά οι συνθήκες. Έτσι, πολλές επιχειρήσεις, που παραδοσιακά περιόριζαν τη δραστηριότητά τους στην παραγωγή, επεκτείνονται αναγκαστικά και σε τομείς όπως το εμπόριο και άλλες υπηρεσίες που προσθέτουν αφενός αξία στο προϊόν, αφετέρου προσδιορίζουν την ανταγωνιστική θέση του προϊόντος και της επιχείρησης. Το ίδιο συμβαίνει εξάλλου και σε καθαρά εμπορικές επιχειρήσεις, οι οποίες διευρύνουν τις δραστηριότητές τους και τις υπηρεσίες που παρέχουν στον καταναλωτή-πελάτη τους, προσπαθώντας να εκμεταλλευθούν και να καλύψουν νέες ανάγκες του.

Με τις επισημάνσεις αυτές άρχισε την παρέμβασή του ο πρόεδρος του ΣΕΒ κ. Οδυσσέας Κυριακόπουλος στη Δημόσια παρουσίαση της Ετή-

σιας Έκθεσης του Ελληνικού Εμπορίου για το 2002, που οργάνωσε στις 17 Μαρτίου 2002 η Εθνική Συνομοσπονδία Ελληνικού Εμπορίου, την

οποία και συνεχάρη για την πρωτοβουλία της να καθιερώσει την εκπόνηση και δημοσιοποίηση της εν λόγω Εκθέσεως που προσθέτει σημαντικά στοιχεία για την ελληνική οικονομία, καθώς αναλύει λεπτομερώς τις εξελίξεις και την κατάσταση σ' ένα πολύ σημαντικό τομέα, το Εμπόριο.

Σήμερα, τόνισε ο κ. Κυριακόπουλος, τα όρια της επιχείρησης δεν είναι δυνατόν να ορισθούν με την ακρίβεια του παρελθόντος. Το κύτταρο της οικονομίας είναι πλέον η επιχείρηση, ανεξάρτητα από τον τομέα ή κλάδο στον οποίο ανήκει. Υγιής οικονομία σημαίνει πολλές υγιείς και ανταγωνιστικές επιχειρήσεις.

Κάτω απ' αυτό το πρίσμα, συνέχισε ο κ. Κυριακόπουλος, είναι πλέον τελειώς ξεπερασμένη η λογική του παρελθόντος που έδινε προτεραιότητα συνήθως στον πρωτογενή ή τον δευτερογενή τομέα της οικονομίας ως ατμομηχανή της ανάπτυξης. Σήμερα, η προτεραιότητα για όλους είναι μια: **η δημιουργία ανταγωνιστικών επιχειρήσεων παντού**. Η εξέλιξη αυτή, που είναι αναπότρεπτη, επιβάλλει και μια νέα αντιμετώπιση των σχέσεων ανάμεσα στους τομείς της οικονομίας, οι οποίες τώρα πρέπει να στηρίζονται στη συνέργεια και στη συνεργασία για την προώθηση κοινών στόχων. Κορυφαίοι από τους στόχους αυτούς είναι ασφαλώς η ανταγωνιστικότητα και η καινοτομία. Και ναι μεν η παραγωγή είναι υπεύ-

(συνέχεια από την 1η σελίδα)

η ελληνική οικονομία μάς βρίσκουν απολύτως σύμφωνους. Η διεύρυνση της Ε.Ε. ασφαλώς θέτει την ελληνική οικονομία μέσα σε μια νέα προοπτική ανάπτυξης. Από την άλλη πλευρά ωστόσο διατηρούνται οι χρόνιες διαρθρωτικές αδυναμίες της ελληνικής οικονομίας, οι οποίες αν δεν αντιμετωπισθούν τώρα θα δυσχεράνουν τη διατήρηση υψηλών ρυθμών ανόδου και μετά το τέλος του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και των Ολυμπιακών Αγώνων. Τα προβλήματα είναι γνωστά και επισημαίνονται με σαφήνεια στην Έκθεση του Διοικητού:

- Αδυναμία περιορισμού των δημοσίων δαπανών και, συνακόλουθα, χαμηλοί ρυθμοί μείωσης του χρέους.
- Αναποτελεσματική λειτουργία του Κράτους και του Δημόσιου τομέα που δημιουργεί προσκόμματα στην ανάπτυξη.
- Ακαμψίες στην αγορά εργασίας, οι οποίες μάλιστα επιτάθηκαν μετά τις ρυθμίσεις του 2000, που προσέθεσαν απλώς κόστος χωρίς θετικές επιπτώσεις στην απασχόληση.
- Καθυστερήσεις στην προώθηση των διαρθρωτικών αλλαγών και στην ουσιαστική απελευθέρωση των αγορών.
- Χαμηλή ανταγωνιστικότητα και υποχώρηση των εξαγωγών.
- Χαμηλός ρυθμός προσέλκυσης άμεσων ξένων επενδύσεων.
- Εμμονή του πληθωρισμού σε υψηλά επίπεδα σχετικά με τους εταίρους μας.

Για να αντιμετωπισθούν όλα αυτά τα προβλήματα χρειάζεται μια νέα μεταρρυθμιστική ορμή στην οικονομική πολιτική. Χρειάζονται σοβαρές και δύσκολες αποφάσεις σε όλους τους τομείς που υστερούν, με ορίζοντα την ελληνική οικονομία του 2006 και μετά. Γιατί αν δεν προχωρήσουμε τώρα με αποφασιστικότητα, η εξασθένηση των παραγόντων, που σήμερα τροφοδοτούν την ανάπτυξη, θα μας βρει με μια οικονομία αδύναμη, που δεν θα μπορεί να αντιμετωπίσει τον αυξημένο ανταγωνισμό της νέας μεγάλης ευρωπαϊκής αγοράς.

Πιστεύουμε ότι η Έκθεση του Διοικητού θα μας βοηθήσει όλους να αντιληφθούμε πιο ξεκάθαρα τα κρίσιμα αυτά προβλήματα του μέλλοντος και να κινητοποιηθούμε με πολύ μεγαλύτερη ταχύτητα και αποφασιστικότητα για την επίλυσή τους σήμερα. ♦

θυνη για την προσφορά ποιοτικών προϊόντων, η ανταγωνιστικότητα όμως δεν περιορίζεται πλέον σ' αυτά. Αφορά εξίσου, και με αυξανόμενη σημασία, την προώθηση και τη διακίνηση των προϊόντων, τις υπηρεσίες μετά την πώληση, τη διείσδυση σε νέες αγορές και την καινοτομία.

Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας θα προέλθει από δημιουργικές και συντονισμένες πρωτοβουλίες των επιχειρήσεων σε όλους τους τομείς : στη γεωργία, τη μεταλλεία, τη βιομηχανία, στις κατασκευές, το εμπόριο, τις υπηρεσίες.

Μέσα σ' αυτή τη λογική, η Έκθεση για το Ελληνικό Εμπόριο που παρουσιάστηκε σήμερα αφορά εξίσου όλες τις επιχειρήσεις. Επιβεβαιώνει ότι και το εμπόριο επηρεάζεται από τις γενικότερες συνθήκες που επικρατούν στην ελληνική οικονομία. Επισημαίνω μερικά στοιχεία :

- την επιβράδυνση της μεγέθυνσης του ενεργητικού των ΑΕ και ΕΠΕ,
- τη στασιμότητα των επενδύσεων στις μικρότερες επιχειρήσεις,
- τον δραστικό περιορισμό του ρυθμού διεύρυνσης των πωλήσεων,
- τη στασιμότητα των κερδών.

Όλα αυτά αποτελούν ενδείξεις – που επιβεβαιώνονται δυστυχώς και από άλλες πηγές – μιας γενικότερης τάσης επιβράδυνσης, η οποία επηρεάζει ανάλογα και τους περισσότερους τομείς της οικονομίας μας. Αντιμετωπίζουμε όλοι, εδώ και αρκετούς μήνες, μια δύσκολη συγκυρία με πολλά αντιφατικά στοιχεία, τα οποία επηρεάζουν τις προβλέψεις για το μέλλον. Μετά την ευφορία που δημιούργησε η επιτυχής πορεία προς την ΟΝΕ, το κλίμα στην ελληνική οικονομία άρχισε να υποχωρεί και να αναδεικνύονται εντονότερα, ξανά τους τελευταίους μήνες, τα μακροχρόνια διαρθρωτικά προβλήματα.

Είναι βέβαια αλήθεια ότι οι ρυθμοί ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας παραμένουν συγκριτικά υψηλοί. Και δεν μπορούμε να μιλάμε για ύφεση για μια οικονομία που αναπτύσσεται με ρυθμούς 3,5 - 4% τον χρόνο. Εμπεδώνεται όμως σιγά-σιγά η αίσθηση ότι οι ρυθμοί αυτοί δεν είναι μακροχρονίως διατηρήσιμοι, καθώς στηρίζονται σε συγκυριακούς παράγοντες, όπως οι Ολυμπιακοί Αγώνες και οι κοινοτικές εισροές.

Η αίσθηση αυτή, σε συνδυασμό και με τις αβεβαιότητες του διεθνούς περιβάλλοντος, δημιουργεί μια στάση αναμονής και διστακτικότητας, η οποία είναι πιθανόν να αρχίσει να επηρεάζει και τα πραγματικά μεγέθη στο άμεσο μέλλον.

Ήδη υπάρχουν ενδείξεις ότι ορισμένα κρίσιμα μεγέθη, όπως η κατανάλωση και οι επενδύσεις, μπορεί να παρουσιάσουν σημαντική επιβράδυνση τον χρόνο αυτό. Αν σ' αυτά προστεθούν και οι επιπτώσεις από τον πόλεμο, τότε το πρόβλημα μεγεθύνεται.

Στα ενδεχόμενα αυτά πρέπει να απαντήσουμε με ένταση της προσπάθειας τόσο στις ίδιες τις επιχειρήσεις μας όσο και στον Δημόσιο τομέα, διότι το γενικότερο περιβάλλον καθορίζεται κυρίως από την οικονομική πολιτική της κυβέρνησης.

Η πολιτική αυτή κινείται τα τελευταία χρόνια σε σωστές κατευθύνσεις, με αποτέλεσμα την επιτυχία στον τομέα της ονομαστικής σύγκλισης.

Όμως είναι γεγονός ότι, μετά την ένταξη στην ευρωζώνη, η οικονομική πολιτική δείχνει μια χαλάρωση του μεταρρυθμιστικού της δυναμισμού, – περιορισμένη αποτελεσματικότητα –, παρά τις προσπάθειες που γίνονται σε επιμέρους τομείς.

Λείπει ο συντονισμός και το θάρρος να γίνουν μεγάλες τομές που ίσως φέρουν βραχυπρόθεσμο πολιτικό κόστος. Και αυτό έχει ασφαλώς αρχίσει να επηρεάζει δυσμενώς το κλίμα.

Εκείνο που χρειαζόμαστε σήμερα, τόνισε ο κ. Κυριακόπουλος, είναι ακριβώς το αντίθετο : πιο έντονες, πιο συστηματικές και συντονισμένες παρεμβάσεις σε όλους τους τομείς που έχουμε καθυστερήσει :

- Στη **δημοσιονομική προσαρμογή**, η οποία δεν προχωρά με τους ρυθμούς που απαιτεί το μεγάλο δημόσιο χρέος. Και αν δεν καταφέρνουμε να μειώσουμε το χρέος, όταν αναπτυσσόμαστε με ρυθμούς 4%, τί θα συμβεί όταν επιβραδυνθούν οι ρυθμοί αυτοί ;

- Στην **ανταγωνιστικότητα**, η οποία συνεχίζει να χειροτερεύει, επηρεαζόμενη και από τον ταχύτερο ελληνικό πληθωρισμό.

- Στη **δημόσια διοίκηση** και τη λειτουργία του Κράτους, όπου οι μεταρρυθμίσεις είναι ελάχιστες και αποσπασματικές.

- Στην **απελευθέρωση των αγορών**, η οποία προχωρά μεν θεσμικά, χωρίς όμως να δημιουργούνται οι συνθήκες που θα επιτρέψουν την ουσιαστική λειτουργία του ανταγωνισμού, με όλες τις ευεργετικές επιπτώσεις για τον καταναλωτή.

- Στην **αγορά εργασίας**, η οποία μετά τις παρεμβάσεις και του τελευταίου εργασιακού νόμου έγινε λιγότερο ευέλικτη, ενώ παράλληλα αυξήθηκε σημαντικά το κόστος πολλών επιχειρήσεων με σαφή πτώση της κερδοφορίας.

- Στην **προσέλκυση ξένων επενδύσεων**, όπου η Ελλάδα καταλαμβάνει την τελευταία θέση στην Ευρώπη.

Αν σ' όλα αυτά, κατέληξε ο κ. Κυριακόπουλος, προσθέσουμε και τον ευρύτερο προβληματισμό για τις αναπτυξιακές προοπτικές της χώρας μετά το 2005, είναι φανερό ότι η οικονομική πολιτική πρέπει να κινηθεί με πολύ ταχύτερους ρυθμούς και μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα απ' ό,τι σήμερα. ♦

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Ομιλία του αντιπροέδρου του ΣΕΒ κ. Νίκου Αναλυτή σε εκδήλωση που οργάνωσε το Κέντρο Πληροφόρησης Εργαζομένων (ΚΕΠΕΑ) της Γενικής Συνομοσπονδίας Ελλάδος

Κατά την έναρξη του 21ου αιώνα, από τις κυριότερες προκλήσεις που απασχολούν την Ευρώπη και φυσικά και τη χώρα μας, αποτελούν η δημιουργία απασχόλησης και ο έλεγχος της ανεργίας. Σήμερα, που η ευρωπαϊκή οικονομία βρίσκεται σε τροχιά ύφεσης και σε συνδυασμό με την κρίση στη Μέση Ανατολή, η αντιμετώπιση των προκλήσεων αυτών γίνεται επιτακτικότερη και δυσκολότερη. Τα παραπάνω τόνισε ο αντιπρόεδρος του ΣΕΒ κ. Νίκος Αναλυτής κατά τη διάρκεια ομιλίας του σε Ημερίδα που οργάνωσε στις 27 Μαρτίου το Κέντρο Πληροφόρησης Εργαζομένων και Ανέργων της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδος σε αθηναϊκό ξενοδοχείο.

Ο κ. Αναλυτής αναφέρθηκε στη συνέχεια στην ανεργία της Ευρώπης, η οποία όπως τόνισε εμφανίστηκε μετά την πρώτη πετρελαϊκή κρίση, στα τέλη του 1973 και από τότε δεν έπαψε να αποτελεί ένα σοβαρό οικονομικο-κοινωνικό πρόβλημα με αιχμή το 1993, κατά το οποίο ξεπέρασε το 11% του ενεργού ευρωπαϊκού πληθυσμού.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει από αρκετά χρόνια χάραξει πολιτικές και λαμβάνει μέτρα με στόχο την ενίσχυση της απασχόλησης. Σημαντικό σημείο υπήρξε η θεσμοθέτηση το 1997 της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Απασχόληση καθώς και η νέα αναθεωρημένη μορφή της, που ψηφίστηκε στο πρόσφατο Εαρινό Συμβούλιο των Βρυξελλών.

Νέα ώθηση στην αναθεώρηση της Στρατηγικής έδωσαν τα Συμπεράσματα του Συμβουλίου της Λισσαβόνας το 2000, οπότε και ετέθη ένας στρατηγικός και αρκετά φιλόδοξος στόχος για την Ευρωπαϊκή Ένωση: **«Να γίνει η Ευρώπη η πιο ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία της γνώσης ανά την υφήλιο, ικανή για βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη με περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και με μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή».**

Πιο συγκεκριμένα, συνέχισε ο κ. Αναλυτής, οι αρχηγοί των κρατών μελών συμφώνησαν στον στόχο ότι το 2010 τα συνολικά ποσοστά απασχόλησης θα έχουν αυξηθεί στο 70%, ενώ για τις γυναίκες θα φθάσει το 60%.

Επί πλέον το Συμβούλιο αυτό έδωσε προτεραιότητα στην δια βίου μάθηση ως βασικό στοιχείο του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου και της αύξησης της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων.

Τώρα, ειδικά για τη χώρα μας, από την τελευταία Έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Απασχόληση (Joint Employment Report 2002) προκύπτουν τα εξής στοιχεία:

- *Παρά τον υψηλό δείκτη ανάπτυξης της χώρας που*

είναι 4,1% ξεπερνώντας τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για έκτη συνεχή χρονιά, η Ελλάδα εμφανίζει αρνητικά ποσοστά αύξησης της απασχόλησης για τρία επίσης συνεχή έτη και βρίσκεται σημαντικά κάτω από τον μέσο όρο απασχόλησης της Ε.Ε. (55,4% έναντι 63,9%). Η ανεργία, αν και μειώθηκε για τρίτη συνεχή χρονιά στο 10,5% το 2001, βρίσκεται ακόμη σε υψηλά επίπεδα συγκρινόμενη με τον μέσο όρο της Ε.Ε. που είναι 7,4%.

Επιπλέον η ίδια έκθεση αναδεικνύει την ακόλουθη αντίφαση που εμφανίζει η ελληνική οικονομία:

- *Ενώ οι ρυθμοί οικονομικής ανάπτυξης στην Ελλάδα εμφανίζονται ταχύτεροι απ' ό,τι οι μέσοι ρυθμοί στην Ε.Ε., η απασχόληση στη χώρα μειώνεται, ενώ στην Ε.Ε. παρουσιάζει σταθερή άνοδο. Με άλλα λόγια η οικονομική άνοδος στην Ελλάδα δημιουργεί συγκριτικά λιγότερες θέσεις εργασίας απ' ό,τι η άνοδος στην Ε.Ε.*

Το φαινόμενο θα πρέπει να αποδοθεί σε παράγοντες που έχουν σχέση με τη λειτουργία της αγοράς εργασίας. Και τέτοια είναι: ο τρόπος που λειτουργούν οι δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης, η μη σύνδεση της επαγγελματικής κατάρτισης με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και η γενικότερη έλλειψη στρατηγικής κατάρτισης, η έλλειψη αξιολόγησης και ελέγχου των πολιτικών απασχόλησης κ.α. καθώς και στις δομές της οικονομίας.

Αυτό το τελευταίο συνδέεται με τη δημιουργία περιβάλλοντος πρόσφορου για προσέλκυση νέων επενδύσεων και μάλιστα από το εξωτερικό, με τις δυνατότητες ανάπτυξης έρευνας για δημιουργία καινοτόμων και ποιοτικών προϊόντων, την αναθεώρηση του συνολικού Εκπαιδευτικού Συστήματος, τη μείωση της Γραφειοκρατίας, τη φορολογική ελάφρυνση, κ.α.

Είναι φανερό, συνέχισε ο κ. Αναλυτής, ότι απαιτείται εκσυγχρονισμός των θεσμών, περιλαμβανομένων και των εργασιακών σχέσεων, ώστε, να ανταποκρίνο-

νται πιο ουσιαστικά, ρεαλιστικά και άμεσα στις τεχνολογικές εξελίξεις, στις επικοινωνιακές δυνατότητες καθώς και στις παραγωγικές ανακατατάξεις, που επιτάσσει το παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον όπου λειτουργούμε σήμερα.

Η καταπολέμηση της ανεργίας αλλά και η δημιουργία θέσεων απασχόλησης δεν μπορεί να στηρίζεται σε ημίμετρα. Έχει ανάγκη από μια κοσμογονία διαρθρωτικών παρεμβάσεων στην αγορά εργασίας, στη δημιουργία υποδομών, στη ριζική αναδιοργάνωση των πολιτικών εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης και σε ολοκληρωμένες πολιτικές απασχόλησης, που θα συμβαδίζουν με την ανάπτυξη ενός αξιόπιστου και σταθερού επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

Κύριος παράγοντας, όμως, της διεύρυνσης και της δημιουργίας απασχόλησης, είναι η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας με μια συνεχή διαδικασία μεταρρυθμίσεων και προσαρμογών σε όλα τα επίπεδα της οικονομικής και κοινωνικής ζωής.

Η ανταγωνιστικότητα είναι φαινόμενο σύνθετο και απαιτεί σύνθετες λύσεις.

Και σε κάθε περίπτωση δεν είναι δυνατόν ν' αυξηθεί χωρίς την αύξηση της παραγωγικότητας των επιχειρήσεων και των εργαζομένων σ' αυτές.

Είναι ακόμη αυτονόητο ότι ένα σταθερό και υποστηρικτικό μακροοικονομικό περιβάλλον είναι σημαντικό για την επιχειρηματικότητα.

Και αυτού του περιβάλλοντος ουσιαστικό τμήμα αποτελεί η σύνθεση, η λειτουργία και η αποτελεσματικότητα της κρατικής μηχανής στην ευρεία της έννοια.

Στην παγκοσμιοποιημένη οικονομία, η καλλιέργεια της ευελιξίας στην αγορά εργασίας είναι στοιχείο απαραίτητο για την επιβίωση και την εξέλιξη τόσο των επιχειρήσεων όσο και της απασχόλησης.

Την ευελιξία όμως πρέπει να τη δούμε με το θετικό της περιεχόμενο, αυτό που πραγματικά σημαίνει. Την ικανότητα προσαρμογής της κοινωνίας, των επιχειρήσεων, του ατόμου στις αλλαγές του περιβάλλοντος με στόχο την επιβίωσή τους και τη συνολική βελτίωση και ανάπτυξη.

Η ταχύτητα με την οποία μεταβάλλεται η τεχνολογία, η πληροφορική, η επικοινωνία, οι μέθοδοι παραγωγής, θα ακυρώνει συνεχώς τις γνώσεις του εργατικού δυναμικού και θα απαιτεί μια συνεχή διαδικασία ανανέωσης της γνώσης.

Ο επαγγελματικός βίος γίνεται όλο και πιά σύνθετος και απαιτητικός. Οι συνθήκες θα οδηγούν στην ανάγκη αλλαγής θέσεων εργασίας, αλλαγής εργοδοτών, αλλαγής αντικειμένου εργασίας.

Αυτό σημαίνει ότι ο πολίτης, ο εργαζόμενος, πρέ-

πει να είναι προσαρμοσμένος στη διαχείριση των αλλαγών και σε μια αυξημένη αίσθηση ευελιξίας, που θα τους επιτρέπει να προσαρμόζονται, χωρίς να μειώνεται το αίσθημα της ασφάλειας, που επίσης είναι αναγκαίο.

Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα παραπάνω η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με ανακοίνωσή της ήδη από το 1998 πρότεινε συντονισμένη δράση στα κράτη μέλη για την αναδιοργάνωση των Δημοσίων Υπηρεσιών Απασχόλησης, προκειμένου να ανταποκρίνονται στις νέες προκλήσεις τις οποίες αντιμετωπίζουν και να διαχειρίζονται αποτελεσματικά τη διαρθρωτική ανεργία με την εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων και εξατομικευμένης παρέμβασης.

Στη χώρα μας με μεγάλη καθυστέρηση ο Νόμος 2956/6-11-2001 ρύθμισε την αναδιάρθρωση του ΟΑΕΔ. Η εν λόγω αναδιάρθρωση, αν και με πολλά προβλήματα, ήλθε να απαντήσει σε αιτήματα του ΣΕΒ για την ανάγκη εκσυγχρονισμού και εξέλιξης του οργανισμού προκειμένου να ανταποκριθεί στις απαιτητικές και πολύπλοκες ανάγκες της αγοράς εργασίας.

Οι μεγαλύτερες υστερήσεις του οργανισμού εντοπίζονταν στην προώθηση της απασχόλησης μέσω ολοκληρωμένων παρεμβάσεων (κατάρτιση - επιδότηση - προώθηση σε απασχόληση), στη σύζευξη της προσφοράς με τη ζήτηση, στην έλλειψη πολιτικών για τη μείωση των μακροχρονίως ανέργων, ποιοτικών και σύγχρονων προγραμμάτων κατάρτισης κ.α., προβλήματα που ακόμη δεν έχουν αντιμετωπισθεί.

Είναι φανερό ότι χωρίς έναν εκσυγχρονισμένο ΟΑΕΔ η διαχείριση της ανεργίας είναι δύσκολο να επιτευχθεί. Και αυτό πρέπει να συγκεντρώσει την προσοχή και φροντίδα όλων μας.

Ως προς τον θεσμό που προβλέπει τη δημιουργία και λειτουργία Κέντρων Πληροφόρησης Εργαζομένων και Ανέργων αλλά και σε ό,τι ανακουφίζει τον άνεργο και τον εργαζόμενο και προωθεί την απασχολισιμότητά του, δεν μπορεί παρά να είμαστε θετικοί.

Πρέπει όμως να τονίσουμε ότι κάθε τέτοιο κέντρο θα πρέπει να λειτουργεί με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια και σε συνεργασία με τις δημόσιες υπηρεσίες Απασχόλησης, με τους κοινωνικούς εταίρους, με ιδρύματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και με άλλα κέντρα παροχής βοήθειας στους ανέργους.

Η εμπειρία από «επιτυχημένα» κράτη-μέλη, με χαμηλά ποσοστά ανεργίας αποδεικνύει ότι η δικτύωση όλων των δυνάμεων της αγοράς και η πελατοκεντρική αντίληψη στη λειτουργία τους φέρνουν το αποτέλεσμα που επιθυμούμε όλοι μας: «καλύτερες και ποιοτικότερες θέσεις απασχόλησης».

Ο ΣΕΒ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ

Τους προβληματισμούς της Βιομηχανίας για την περιβαλλοντικά συμβατή διαχείριση των στερεών αποβλήτων ανέπτυξε σε Ημερίδα του ΥΠΕΧΩΔΕ ο αντιπρόεδρος του ΣΕΒ κ. Δημ. Δασκαλόπουλος

Με θέμα την ανακύκλωση – αξιοποίηση των στερεών αποβλήτων το υπουργείο Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων οργάνωσε στις 14 Μαρτίου 2003 Ημερίδα της οποίας την έναρξη των εργασιών κήρυξαν οι υπουργοί ΠΕΧΩΔΕ κ. Βάσω Παπανδρέου και Εσωτερικών - Δημοσίων Έργων κ. Κώστας Σκανδαλίδης. Τον ΣΕΒ εκπροσώπησε στην Ημερίδα αυτή ο αντιπρόεδρος κ. Δημήτρης Δασκαλόπουλος, ο οποίος κατά τη διάρκεια ομιλίας του παρουσίασε τις προσπάθειες που καταβάλλει η ελληνική βιομηχανία τις τελευταίες δεκαετίες για την αντιμετώπιση της ανάγκης για περιβαλλοντικά συμβατή διαχείριση των στερεών αποβλήτων στη χώρα μας.

Ειδικότερα ο κ. Δασκαλόπουλος αναφέρθηκε στις προσπάθειες και τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η Βιομηχανία για τη διαχείριση:

- των στερεών απορριμμάτων που προκύπτουν από τις παραγωγικές της διαδικασίες,
- των βιομηχανικών προϊόντων που συμπληρώνουν τον κύκλο ζωής τους και για τα οποία εφαρμόζονται πρακτικές περισυλλογής και επανεκμετάλλευσης και, τέλος,
- των απορριπτόμενων υλικών συσκευασίας, ζήτημα πάνω στο οποίο πρόσφατα παρατηρήθηκαν θετικές εξελίξεις.

Σε ό,τι αφορά την πρώτη κατηγορία, τόνισε ο κ. Δασκαλόπουλος, δύσκολα μπορεί να φαντασθεί κανείς μεταποιητική δραστηριότητα που να μην δημιουργεί στερεά απόβλητα ή απορρίμματα, είτε αυτά αφορούν κατάλοιπα πρώτων υλών ή ενδιάμεσα και τελικά προϊόντα, των οποίων η περαιτέρω μεταποίηση ή διάθεση στην αγορά δεν είναι για διαφόρους λόγους εφικτή ή επιθυμητή.

Είναι, όμως, όλα τα παραπάνω άχρηστα με αποτέλεσμα η κάθε βιομηχανία να πρέπει να απαλλάσσεται από αυτά με τρόπο περισσότερο ή λιγότερο επιβαρυντικό για το περιβάλλον;

Σε πολλές περιπτώσεις, που με τη βοήθεια των τεχνολογικών εξελίξεων γίνονται ολοένα και περισσότερες, η απάντηση είναι σίγουρα όχι.

Στους περισσότερους κλάδους της ελληνικής βιομηχανίας και ιδιαίτερα στις μεγάλες σύγχρονες μονάδες, φύρες και απορρίμματα είτε ανακυκλώνονται επιτόπου ή προωθούνται σε άλλες επιχειρήσεις για ανακύκλωση ή μεταποίηση για άλλες χρήσεις υποκαθιστώντας ή συμπληρώνοντας πρώτες ύλες.

Σε ό,τι αφορά στη δεύτερη κατηγορία, πρακτικές ανακύκλωσης εφαρμόζονται και για προϊόντα τα οποία έχοντας συμπληρώσει τον κύκλο ζωής τους απορρίπτονται από τον τελικό καταναλωτή. Είναι ενδεικτικό ότι

στη χώρα μας, ολόκληροι βιομηχανικοί κλάδοι, όπως η μεταλλουργία, η υαλουργία και η βιομηχανία χάρτου, στηρίζουν στο σύνολο ή σε μεγάλο ποσοστό την παραγωγή τους στο περισυλλεγόμενο μέταλλο, γυαλί ή χαρτί. Βέβαια εδώ το πρόβλημα είναι πιο σύνθετο επειδή, πέρα από την τεχνολογική συνιστώσα, είναι αναγκαία η παρεμβολή λειτουργικών και βιώσιμων διαδικασιών οργανωμένης περισυλλογής.

Οι διαδικασίες αυτές για τα προαναφερθέντα στερεά απορρίμματα, απετέλεσαν εδώ και πολλά χρόνια αντικείμενο δραστηριοποίησης της ιδιωτικής πρωτοβουλίας, επειδή το όλο εγχείρημα ήταν εύκολα υλοποιήσιμο και οικονομικά αποδοτικό.

Αυτό δεν ισχύει πάντα, με αποτέλεσμα σύνθετα προϊόντα, τα οποία για να μπορέσουν να ανακυκλωθούν απαιτούσαν κάποιες ενδιάμεσες δαπανηρές διαδικασίες αποσυναρμολόγησης και επεξεργασίας, είτε δεν προσείλκυαν μέχρι πρόσφατα το επιχειρηματικό ενδιαφέρον, είτε η περισυλλογή και διαχείρισή τους γινόταν με μεθόδους που είχαν ως αποτέλεσμα δυσμενείς επιπτώσεις στο περιβάλλον, σημαντικά μεγαλύτερες από το όποιο περιβαλλοντικό όφελος προέκυπτε από την ανακύκλωση-επαναχρησιμοποίηση (π.χ. συσσωρευτές μολύβδου, παλαιά ψυγεία κ.λπ.).

Η πραγματικότητα αυτή, που βέβαια δεν αποτελούσε ελληνική ιδιαιτερότητα, οδήγησε στην εκπόνηση σε – ευρωπαϊκό επίπεδο – νομοθεσιών, οι οποίες υποχρεώνουν τους παραγωγούς των συγκεκριμένων προϊόντων να αναλαμβάνουν τις διαδικασίες για περιβαλλοντικά συμβατή απόσυρσή τους, προβλέποντας ταυτόχρονα μηχανισμούς υποστήριξης των σχετικών προσπαθειών.

Το γεγονός αυτό απετέλεσε, με τη σειρά του, κριτήριο επιλογής των πρώτων υλών, τις οποίες χρησιμοποιεί η βιομηχανία είτε αυτή, για παράδειγμα, προτίθεται να εμφιαλώσει ένα αναψυκτικό ή να κατασκευάσει ένα αυτοκίνητο.

Στο σημείο αυτό, πρέπει να επισημάνω ότι υπάρχουν αρκετές περιπτώσεις, όπου η ίδια η βιομηχανία

προηγήθηκε των όποιων σχετικών ρυθμίσεων θεσμοθετήθηκαν στη συνέχεια. Οι πρακτικές αυτές που υιοθετήθηκαν, απετέλεσαν μάλιστα τα πρώτα παραδείγματα εθελοντικών συμφωνιών με στόχο την περιβαλλοντική προστασία (περιπτώσεις Volkswagen, Renault, Fiat, IBM, RANK XEROX).

Η βιομηχανία, τόνισε στη συνέχεια ο κ. Δασκαλόπουλος, δεν μπορεί να λύσει το συνολικό θέμα γιατί εξάλλου αποτελεί μόνο μέρος του, αλλά μπορεί να καυχήθει ότι πολλές φορές σε διάφορα ευαίσθητα κοινωνικά θέματα είναι μπροστά από τη νομοθεσία. Κι αυτό γιατί η οργανωμένη και μεγάλη βιομηχανία αφουγκράζεται πρώτη τις απαιτήσεις του πελάτη και της κοινωνίας και έχει συμφέρον να τις καλύψει πρώτη.

Σε εθνικό επίπεδο αξίζει να μνημονεύσει κανείς παραδείγματα, όπως της Ελληνικής Ένωσης Αλουμινίου στα μέσα της δεκαετίας του '80 και της Ελληνικής Εταιρείας Ανάκτησης και Ανακύκλωσης στις αρχές της περασμένης δεκαετίας, με την επισήμανση ότι από τη μετεξέλιξη της προσπάθειας αυτής και με τη συνεργασία της ΚΕΔΚΕ προέκυψε το συλλογικό σύστημα διαχείρισης συσκευασιών που ενέκρινε πρόσφατα το ΥΠΕΧΩΔΕ.

Η συνεργασία, η οποία επετεύχθη, θέτει – τόνισε ο κ. Δασκαλόπουλος –, τις βάσεις για οργανωμένη εκκίνηση και επιτυχή πορεία του θεσμού. Γιατί θα εξασφαλίσει τη σωστή διαχείριση των σημαντικών χρημάτων των υπόχρεων που επιβαρύνονται (που είναι οι παραγωγοί) και την κατεύθυνσή τους αποκλειστικά στον σκοπό τους, δηλαδή στην ανακύκλωση συσκευασιών.

Επίσης, πέρα από όσα μπορούν να αντιμετωπισθούν είτε θεσμικά είτε με την εφαρμογή των κατάλληλων τεχνολογιών, η επιτυχία της όλης προσπάθειας εξαρτάται απόλυτα από την ευαισθητοποίηση των πολιτών. Και είναι η συμβολή της τοπικής αυτοδιοίκησης που έρχεται στο σημείο αυτό ως απαραίτητο συμπλήρωμα στην εμπειρία των επιχειρήσεων αλλά και στα χρήματα που εκείνες βάζουν ως βασικοί υπόχρεοι.

Αναφέρθηκα, τόνισε ο κ. Δασκαλόπουλος, στη βιωσιμότητα των διαδικασιών οργανωμένης περισυλλογής. Πέρα από αυτόν τον παράγοντα ιδιαίτερη σημασία για την ευόδωση της όλης προσπάθειας έχει κι αυτή καθεαυτή η διαδικασία ανακύκλωσης, όχι μόνο από πλευράς τεχνολογικής εφικτότητας και περιβαλλοντικής συμβατότητας, αλλά και από πλευράς οικονομικότητας.

Θέλω να επισημάνω, τόνισε, ότι, εφόσον μία από τις προαναφερθείσες παραμέτρους δεν ικανοποιείται, δεν προσφέρονται πολλές εναλλακτικές λύσεις.

Με λίγα λόγια ή θα πρέπει να αναζητηθεί κάποια διαδικασία απόθεσης ή απόρριψης, σε συνδυασμό με πρακτικές που θα μειώνουν κατά το δυνατόν τις περιβαλλοντικές επιβαρύνσεις. Ακόμα περισσότερο και

εφόσον κάτι τέτοιο είναι εφικτό, κάποιος θα πρέπει να εκμεταλλευθεί την όποια θερμογόνο δύναμη χαρακτηρίζει τα απορριπτόμενα και να στραφεί προς την ενεργειακή εκμετάλλευσή τους.

Αυτό το τελευταίο δεν είναι πάντα δυνατό, επειδή εγκυμονεί αρκετούς κινδύνους, αφού οι συνθήκες καύσης ή και η φύση των καιγομένων συνεπάγεται, σε αρκετές περιπτώσεις, επικίνδυνες εκπομπές ή κατάλοιπα. Ιδιαίτερα σημαντική σε αυτήν την προσπάθεια είναι η συνεισφορά της τσιμεντοβιομηχανίας, όπου η φύση της παραγωγικής διαδικασίας εκμηδενίζει τους προαναφερθέντες κινδύνους. Είναι δε ενδεικτικό ότι πάνω από το 15% της κατανάλωσης θερμίδων στην τσιμεντοβιομηχανία, διεθνώς, προέρχεται από την καύση κατάλληλα επεξεργασμένων στερεών αποβλήτων.

Από την άλλη πλευρά, η προσπάθεια για αποκόμιση σημαντικών οικονομικών ωφελημάτων από τον όποιο φορέα συλλογής και διαχείρισης μέσω της μετακύλισης μεγάλου μέρους του σχετικού κόστους στον τελικό αποδέκτη, προβληματίζει τις βιομηχανίες που έχουν τη δυνατότητα να αναλάβουν αυτόν τον ρόλο.

Αυτή η πτυχή του προβλήματος θα πρέπει να συζητηθεί διεξοδικά. Κι αυτό γιατί η επιλογή μιας επιχειρήσης να εκμεταλλευθεί κάποια απορρίμματα, τα οποία κατά κανόνα δεν προέρχονται από αυτήν, μπορεί μεν να συνεπάγεται το όφελος από τη χρήση φθηνών πρώτων υλών ή συμπληρωματικού καυσίμου, από την άλλη όμως πλευρά δημιουργεί υποχρεώσεις για σημαντικές επενδύσεις σε υποδομές αποθήκευσης, εσωτερικής διακίνησης, καύσης καθώς και σε αντιρρυπαντικό εξοπλισμό.

Καταλήγοντας ο κ. Δασκαλόπουλος επισήμανε ότι, η ελληνική βιομηχανία έχει απεγκλωβιστεί εδώ και καιρό από το δίλημμα «περιβάλλον ή ανταγωνιστικότητα». Έχει συνειδητοποιήσει, παράλληλα, ότι η ανάδειξη της έννοιας της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης πρέπει να αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο των πρακτικών, τις οποίες εφαρμόζει. Έτσι, έχει θέσει ως στόχο την ανάπτυξη της μέσα από μία σωστά σχεδιασμένη περιβαλλοντική πολιτική. Μία πολιτική όμως που θα είναι σε θέση να ανταποκρίνεται στις σημερινές προκλήσεις χαρακτηριζόμενη από περιβαλλοντική αποτελεσματικότητα, οικονομική αποδοτικότητα και κοινωνική αποδοχή.

Οι όποιες προσπάθειες για την αντιμετώπιση του σημαντικού προβλήματος ανακύκλωσης και αξιοποίησης των στερεών αποβλήτων είναι απαραίτητο να υποκούν σε αυτές τις παραμέτρους για να έχουν ελπίδες επιτυχίας. Παρατηρώντας, πάντως, τις πρωτοβουλίες που αναλήφθηκαν τους περασμένους μήνες από όλες τις πλευρές, είμαι βέβαιος ότι οι αναμενόμενες εξελίξεις θα είναι τέτοιες που θα οδηγούν προς αυτήν την κατεύθυνση. ♦

Η ΕΡΕΥΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ ΤΟΥ ΙΟΒΕ ΓΙΑ ΤΟΝ ΜΗΝΑ ΜΑΡΤΙΟ 2003

Επιδείνωση παρουσίασε ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος στην Ευρωπαϊκή Ένωση και Ευρωζώνη

Σταθεροποίηση του Δείκτη Προσδοκιών στη Βιομηχανία στα επίπεδα Φεβρουαρίου παρατηρείται τον Μάρτιο του 2003, σύμφωνα με την έρευνα στους κύριους τομείς της ελληνικής οικονομίας που διεξάγει με τις Μηνιαίες Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας το Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ), ενώ αντίθετα τόσο στην Ευρωπαϊκή Ένωση όσο και στην Ευρωζώνη η πτώση του Δείκτη Οικονομικού Κλίματος υπήρξε ιδιαίτερα σημαντική (0,6 μονάδες), απόρροια της γενικότερης αβεβαιότητας που συνδέεται με τις διεθνείς εξελίξεις. Στην Έκθεση του ΙΟΒΕ αναφέρεται επίσης ότι τέτοιου μεγέθους μείωση του Δείκτη Οικονομικού Κλίματος στην Ευρωπαϊκή Ένωση είχε να παρουσιασθεί από τον Οκτώβριο του 2001, όταν αποτυπώθηκαν οι επιπτώσεις της 11ης Σεπτεμβρίου.

Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος παρουσίασε πτώση σε όλες τις χώρες της Ε.Ε-15 με εξαίρεση το Λουξεμβούργο και την Ολλανδία όπου παρέμεινε αμετάβλητος. Η μείωση του δείκτη στην Ελλάδα είναι οριακή και κατά πολύ βραδύτερη από την υποχώρηση του Ευρωπαϊκού Δείκτη (από 101,4 μονάδες σε 101,2 μονάδες). Ο ευρωπαϊκός Δείκτης κατά τον Μάρτιο υποχώρησε κάτω από τα επίπεδα του μέσου όρου του 2002 (99,3 μονάδες) ενώ στην Ελλάδα παρέμεινε τόσο σε επίπεδα ανώτερα του Εθνικού δείκτη του 2002 (101,9) όσο και του αντίστοιχου της Ε.Ε-15.

Αναλυτικότερα οι κύριες προβλέψεις για τη Βιομηχανία που καταγράφηκαν από το ΙΟΒΕ στην Έρευνα Οικονομικής Συγκυρίας του Μαρτίου 2003 και αφορούν στην Ελλάδα είναι:

- Το 34% των συμμετεχόντων (έναντι 27% τον Φεβρουάριο) προβλέπει αύξηση της παραγωγής τους προσεχείς 3-4 μήνες.

- Το ποσοστό των ερωτηθέντων που αναμένει άνοδο των πωλήσεων ανήλθε από 35% τον Φεβρουάριο σε 44% τον Μάρτιο. Παράλληλα ενισχυμένο έμεινε το ποσοστό αυτών που εκτιμούν ότι δεν θα υπάρξει μεταβολή της τρέχουσας κατάστασης.

- Άνοδος, με σαφέστερο τρόπο, προβλέπεται και για τις εξαγωγές.

- Τέλος καταγράφεται αποδυνάμωση των πληθωριστικών πιέσεων καθώς η πλειοψηφία των επιχειρήσεων (81%) αναμένει σταθερότητα των τιμών το επόμενο τρίμηνο.

Πέραν των θετικότερων προβλέψεων, ένδειξη βελτίωσης του κλίματος είναι και η αύξηση των μηνών εξασφαλισμένης παραγωγής στους 5,4 μήνες έναντι 4,9 τον Φεβρουάριο. Η τιμή αυτή είναι η υψηλότερη από τον Οκτώβριο του 2002.

Με βάση τις απαντήσεις των βιομηχανικών επιχειρήσεων σε ερώτημα που τίθεται σε τριμηνιαία βάση για την εξέλιξη της ανταγωνιστικής τους θέσης δεν παρατηρούνται ιδιαίτερες μεταβολές έναντι των ενδείξεων του Δεκεμβρίου.

Συγκεκριμένα η πλειονότητα των ερωτηθέντων εκτιμά ότι η ανταγωνιστική θέση τους στην εγχώρια αγορά, στην ΕΕ-15 και στον υπόλοιπο κόσμο δεν μεταβλήθηκε (90%, 94%, 89% αντίστοιχα).

Οι εξελίξεις που καταγράφονται στις βασικές ομάδες προϊόντων του τομέα της Βιομηχανίας τον Μάρτιο ήταν οι ακόλουθες:

Στην ομάδα των **Καταναλωτικών Αγαθών** σημειώθηκε πτώση του Δείκτη Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις 105,8 μονάδες έναντι 108,3 τον Φεβρουάριο. Η πορεία του δείκτη επηρεάστηκε από την πλευρά της ζήτησης, καθώς παρατηρείται αύξηση του ποσοστού (20% έναντι 9% τον Φεβρουάριο) που κρίνει ότι οι συνολικές παραγγελίες ήταν σε επίπεδα κατώτερα των «κανονικών» για την εποχή. Παράλληλα η πτώση των παραγγελιών οδήγησε σε μεγαλύτερη αποθεματοποίηση με αποτέλεσμα την αύξηση του ποσοστού, που εκτιμά ότι το επίπεδο των αποθεμάτων είναι ανώτερο του «κανονικού» για την εποχή. Αντίθετα παρατηρείται βελτίωση της θέσης των βιομηχανικών επιχειρήσεων για τις προσδοκώμενες πωλήσεις (το 37% αναμένει άνοδο).

Στο ερώτημα για την ανταγωνιστική τους θέση οι απαντήσεις συνοψίζονται στα ακόλουθα: α) Το ποσοστό των επιχειρήσεων που θεωρούν ότι βελτιώθηκε η ανταγωνιστική τους θέση στην εγχώρια αγορά έφτασε το 16% ενώ το 84% κρίνει ότι έμεινε αμετάβλητη. β) Η ανταγωνιστική θέση των επιχειρήσεων στην Ευρωπαϊκή Αγορά έμεινε αμετάβλητη. γ) Ανάλογη εξέλιξη παρατηρείται και στις υπόλοιπες αγορές του εξωτερικού.

Στην ομάδα των **Κεφαλαιουχικών Αγαθών** καταγράφεται πτώση του Δείκτη Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις 90,9 μονάδες έναντι 93,7 τον Φεβρουάριο. Στη διαμόρφωση του δείκτη συνέβαλε αρνητικά κατά κύριο λόγο η μείωση του επιπέδου των παραγγελιών, καθώς το 32% εκτιμά ότι είναι σε επίπεδα κατώτερα των «κανονικών» για την εποχή (22% τον Φεβρουάριο). Η μεταβολή από πλευράς ζήτησης, σε συνδυασμό με την ελαφρά μείωση των προσδοκιών για τα επίπεδα της παραγωγής, αντιστάθμισαν τη μεγάλη διαφαινόμενη ρευστοποίηση των αποθεμάτων. Θετικά στοιχεία στην έρευνα του Μαρτίου ήταν η αύξηση των μηνών εξασφαλισμένης παραγωγής στους 9,4 μήνες (7,5 τον Φεβρουάριο) και οι θετικότερες εκτιμήσεις για την εξαγωγική δραστηριότητα του κλάδου.

Στην ερώτηση για την ανταγωνιστική τους θέση, οι επιχειρήσεις κατά πλειοψηφία απαντούν ότι δεν μεταβλήθηκε τόσο στην εγχώρια όσο και στις αγορές της ΕΕ-15 και του υπόλοιπου κόσμου (91%, 86%, 82% αντίστοιχα).

Στην ομάδα των **Ενδιάμεσων Αγαθών** δεν σημειώθηκε ιδιαίτερη μεταβολή του Δείκτη Επιχειρηματικών Προσδοκιών, ο οποίος παρέμεινε στις 100 μονάδες έναντι 100,3 μονάδων τον Φεβρουάριο. Η μετριοπαθέστερη στάση των ερωτηθέντων για

τα επίπεδα της ζήτησης, με παράλληλη αύξηση των αποθεμάτων ισοσκέλισαν τις θετικότερες προσδοκίες για αύξηση της παραγωγής. Βελτιωμένες είναι οι προβλέψεις των επιχειρήσεων για την πορεία των πωλήσεων και των εξαγωγών καθώς το 41% και 28% αντίστοιχα αναμένει αύξηση. Παράλληλα, περιορίστηκαν οι ενδείξεις για αναμενόμενες πληθωριστικές πιέσεις καθώς το 71% αναμένει σταθερότητα των τιμών.

Τέλος, η πλειοψηφία των ερωτηθέντων κρίνει ότι τους τελευταίους τρεις μήνες η ανταγωνιστική θέση τόσο στην εγχώρια αγορά όσο και στις αγορές της Ε.Ε και τις υπόλοιπες του εξωτερικού δεν μεταβλήθηκε.

ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ: Μετά τη σημαντική μείωση που είχε σημειωθεί κατά τον Φεβρουάριο, κυρίως λόγω των δυσμενών καιρικών συνθηκών, το κλίμα στον τομέα των κατασκευών φαίνεται να βελτιώνεται κατά τον Μάρτιο. Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών σημείωσε αύξηση φτάνοντας στις 131,4 έναντι 127,7 τον Φεβρουάριο. Στη διαμόρφωση του δείκτη συνέβαλαν αποκλειστικά οι θετικότερες προβλέψεις για τα επίπεδα της απασχόλησης, καθώς δεν υπήρξε καμία μεταβολή των εκτιμήσεων για το επίπεδο προγράμματος εργασιών τους.

Παράλληλα παρατηρείται εκτόνωση των πληθωριστικών πιέσεων, καθώς αυξήθηκε το ποσοστό των επιχειρήσεων που προβλέπουν σταθεροποίηση των τιμών στα τρέχοντα επίπεδα.

Αναφορικά με τους λόγους που επέδρασαν αρνητικά στην ομαλή διεξαγωγή της κατασκευαστικής δραστηριότητας η πλειοψηφία των ερωτηθέντων (54%) εκτιμά ότι οι δυσμενείς καιρικές συνθήκες συνεχίζουν να αποτελούν τον σημαντικότερο παράγοντα ενώ ακολουθούν ποικίλοι λόγοι, όπως το διεθνές κλίμα, το θεσμικό και γραφειοκρατικό πλαίσιο λειτουργίας, κ.α. (21%).

Τέλος, η χαμηλή ζήτηση (9%) κρίνεται ως ανασταλτικός παράγοντας από μικρότερο ποσοστό επιχειρήσεων έναντι του Φεβρουαρίου (15%), γεγονός που επιβεβαιώνει την αύξηση του ποσοστού των επιχειρήσεων που δήλωσαν ότι η πορεία των εργασιών τους σε σχέση με τους προηγούμενους μήνες ήταν σε αυξημένα επίπεδα.

Θετικό στοιχείο στην έρευνα του Μαρτίου είναι τέλος η περαιτέρω αύξηση των μηνών εξασφαλισμένης παραγωγής στους 17,8 μήνες (16 μήνες το 2002).

Οι εξελίξεις που καταγράφονται στους βασικούς επιμέρους κλάδους του τομέα των κατασκευών τον Μάρτιο ήταν οι ακόλουθες:

- Το κλίμα στις **Ιδιωτικές Κατασκευές** ενισχύθηκε αποκλειστικά από τις θετικότερες προβλέψεις των επιχειρήσεων για τα επίπεδα απασχόλησης τους προσεχείς μήνες. Η ενίσχυση του ποσοστού των επιχειρήσεων που κρίνουν ότι η ανεπάρκεια εργατικού δυναμικού αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα λειτουργίας αποτέλεσε ταυτόχρονα και λόγο βελτίωσης των προσδοκιών ανόδου της απασχόλησης από το 64% των επιχειρήσεων (58% τον Φεβρουάριο). Το επίπεδο προγράμματος εργασιών της επιχείρησης θεωρείται από την πλειοψηφία (57%) ως «κανονικό» για την εποχή. Οι κυριότεροι παράγοντες που δυσχεραίνουν την ιδιωτική κατασκευαστική δραστηριότητα τον Μάρτιο παρέμειναν οι δυσμενείς καιρικές συνθήκες (42%) και η χαμηλή ζήτηση (22%).

Παράλληλα, παρατηρείται μείωση του ποσοστού των επιχειρήσεων (11% έναντι 21% τον Φεβρουάριο) που κρίνουν ότι δεν παρεμποδίζεται η δραστηριότητά τους. Τέλος, θετικά στοιχεία αποτελούν **πρώτον** η αποδυνάμωση των πληθωριστικών πιέσεων και **δεύτερον** η αύξηση των μηνών εξασφαλισμένης

δραστηριότητας στους 16,8 μήνες, δηλαδή σε επίπεδα κατά πολύ ανώτερα του μέσου όρου του 2002 (12,7 μήνες).

- Στον κλάδο κατασκευής **Δημοσίων Έργων** παρατηρείται βελτίωση του δείκτη επιχειρηματικού κλίματος οφειλόμενη αφενός στη βελτίωση των προβλέψεων για αύξηση της απασχόλησης και αφετέρου στην ελαφρά βελτίωση του επιπέδου προγράμματος εργασιών, το οποίο όμως ένα σημαντικό ποσοστό επιχειρήσεων κρίνει ακόμα κατώτερο του «κανονικού». Επίσης παρατηρείται βελτίωση του ποσοστού των επιχειρήσεων που έκριναν σε καλύτερη κατάσταση την κατασκευαστική τους δραστηριότητα (32% έναντι 13% τον Φεβρουάριο) έναντι του προηγούμενου τριμήνου.

Αναφορικά με τους παράγοντες που παρεμποδίζουν την ομαλή λειτουργία των επιχειρήσεων σημαντικότερος από το μεγαλύτερο ποσοστό των επιχειρήσεων έναντι του Φεβρουαρίου είναι αυτός των δυσμενών καιρικών συνθηκών (59%), ενώ η χαμηλή ζήτηση απασχολεί το 3% έναντι 13% τον Φεβρουάριο.

ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ: Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών κατά τον Μάρτιο σημείωσε περαιτέρω αύξηση έναντι του Φεβρουαρίου προσεγγίζοντας τις 105,8 μονάδες, σημειώνοντας έτσι την καλύτερη επίδοση από τον Ιούνιο του 2002. Η εξέλιξη αυτή οφείλεται τόσο στις θετικότερες εκτιμήσεις για τα επίπεδα των πωλήσεων όσο και στη ρευστοποίηση των αποθεμάτων ενώ δεν σημειώθηκαν μεταβολές στις προβλέψεις των επιχειρήσεων.

Ειδικότερα, για τις προβλέψεις για τις παραγγελίες και τον αριθμό των απασχολούμενων σημειώνονται τα ακόλουθα: α) Το 22% αναμένει αύξηση των παραγγελιών τους προσεχείς τρεις μήνες ενώ το 64% (62% τον Φεβρουάριο) προβλέπει ότι θα παραμείνουν αμετάβλητες. β) Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων (78%) διατυπώνει μετριοπαθέστερες προβλέψεις σταθερότητας έναντι του 23% που αναμένουν αύξηση του αριθμού των εργαζομένων.

Οι εξελίξεις στους κυριότερους κλάδους του λιανικού εμπορίου ήταν οι ακόλουθες:

- Οι θετικότερες εκτιμήσεις των ερωτηθέντων για τις πωλήσεις είναι ότι αποτέλεσαν τον κύριο παράγοντα ενίσχυσης του Δείκτη Επιχειρηματικών Προσδοκιών στον κλάδο των **Τροφίμων-Ποτών-Καπνού**. Ο δείκτης προσέγγισε τις 102,3 μονάδες έναντι 101 τον Φεβρουάριο, τιμή υψηλότερη από τον μέσο όρο του 2002. Οι προβλέψεις ωστόσο παραμένουν μετριοπαθείς: Το 29% έναντι 33% τον Φεβρουάριο αναμένει αύξηση των παραγγελιών ενώ η πλειοψηφία εμμένει στην άποψη ότι δεν θα υπάρξει μεταβολή. Παράλληλα, παρατηρείται σημαντική μείωση του ποσοστού που κατά τον Φεβρουάριο προέβλεπαν βραχυχρόνια αύξηση της απασχόλησης και στροφή τους προς την πρόβλεψη ότι δεν θα υπάρξει μεταβολή. Το 52% των ερωτηθέντων προβλέπουν τέλος βελτίωση της κατάστασης του προσεχές εξάμηνο.

- Σημαντική υπήρξε η βελτίωση του δείκτη επιχειρηματικών προσδοκιών στον κλάδο των **Υφασμάτων-Ενδυσης-Υπόδησης** τον Μάρτιο καθώς προσέγγισε τις 142,7 μονάδες έναντι 122,5 τον Φεβρουάριο. Ευνοϊκοί παράγοντες διαμόρφωσης του δείκτη υπήρξαν οι θετικότερες εκτιμήσεις για τα επίπεδα των πωλήσεων και των αποθεμάτων. Ειδικότερα, το 33% των ερωτηθέντων έναντι 5% τον Φεβρουάριο εκτιμά ότι τα επίπεδα των πωλήσεων κινήθηκαν σε ανώτερα από τα κανονικά επίπεδα προκαλώντας έντονη ρευστοποίηση των αποθεμάτων: Το 32% κρίνει ότι τα αποθέματά του ήταν κατώτερα των «κανονι-

κών» για την εποχή. Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων αναμένει ότι το επόμενο τρίμηνο θα υπάρξει σταθερότητα στα τρέχοντα επίπεδα τόσο των παραγγελιών όσο και του αριθμού των απασχολούμενων ενώ μακροχρόνια το 23% αναμένει βελτίωση της κατάστασης της επιχείρησης.

- Στον κλάδο των **Ειδών Οικιακού Εξοπλισμού** οι εκτιμήσεις για τα επίπεδα των πωλήσεων σε συνδυασμό με την αισιόδοξη στάση του 50% των επιχειρήσεων για μακροχρόνια βελτίωση της επιχειρηματικής κατάστασης αντιστάθμισαν τη διόγκωση των αποθεμάτων με αποτέλεσμα άνοδο του Δείκτη Επιχειρηματικών Προσδοκιών. Η ανοδική πορεία του κλάδου αναμένεται να διατηρηθεί καθώς διατυπώνονται θετικές προβλέψεις τόσο για τη βραχυχρόνια εξέλιξη των παραγγελιών και της απασχόλησης όσο και για τη μακροχρόνια κατάσταση των επιχειρήσεων. Ειδικότερα το 47% αναμένει αύξηση του αριθμού των εργαζόμενων ενώ το 36% προβλέπει άνοδο των παραγγελιών.

- Στον κλάδο των **Οχημάτων και Ανταλλακτικών** ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών σημείωσε πτώση στις 108,0 μονάδες έναντι 113 τον Φεβρουάριο. Οι μετριοπαθέστερες εκτιμήσεις των επιχειρήσεων που συμμετείχαν στην έρευνα τόσο για τα τρέχοντα επίπεδα πωλήσεων όσο και για τη μακροπρόθεσμη κατάσταση της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας συνέβαλαν αρνητικά στη διαμόρφωση του δείκτη. Ανάλογο κλίμα στασιμότητας διαφαίνεται και από τις προβλέψεις για τις παραγγελίες και τον αριθμό των απασχολούμενων (το 53% και 90% αντίστοιχα αναμένει τη μεταβολή).

- Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στον κλάδο των **Πολυκαταστημάτων** ακολουθώντας παράλληλη πορεία με το σύνολο του τομέα σημείωσε άνοδο τον Μάρτιο. Η εξέλιξη του δείκτη οφείλεται στις θετικότερες εκτιμήσεις για την παρούσα και μακροχρόνια θέση της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Ειδικότερα: α) Το 20% των ερωτηθέντων εκτιμά ότι τα επίπεδα πωλήσεων είναι ανώτερα των «κανονικών». β) Το ποσοστό των επιχειρήσεων που κρίνουν ότι τα αποθέματα κυμαίνονται σε κανονικά επίπεδα προσέγγισε 97%. γ) Το 53% των επιχειρήσεων προβλέπει περαιτέρω βελτίωση της δραστηριότητας μακροπρόθεσμα (45% τον Φεβρουάριο). Πέραν των παραγόντων που καθορίζουν τον δείκτη παρατηρείται βελτίωση και των βραχυχρόνιων προβλέψεων για την εξέλιξη των παραγγελιών και της απασχόλησης.

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ: Στον κλάδο των υπηρεσιών ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών κατέγραψε μείωση στις 65,4 μονάδες έναντι 70,1 τον Φεβρουάριο, προσεγγίζοντας τα χαμηλότερα επίπεδα των τελευταίων ετών. Αξίζει να σημειωθεί ότι ανάλογη μείωση είχε να σημειωθεί από το τελευταίο τρίμηνο του 2001, μετά την 11η Σεπτεμβρίου (78,2 μονάδες έναντι 116,3 το γ' τρίμηνο). Το γεγονός αυτό πιστοποιεί τη μεγάλη επίδραση που έχει το διεθνές κλίμα στη διαμόρφωση των συνθηκών δραστηριοποίησης του κλάδου. Συγκεκριμένα κατά τον Μάρτιο αρνητική επίδραση στην πορεία του δείκτη είχε η εκτίμηση του 51% των επιχειρήσεων ότι το γενικότερο επιχειρηματικό κλίμα είναι δυσμενές και κατά δεύτερο η μετριοπαθέστερη στάση σε θέματα που αφορούν την επιχείρηση. Ειδικότερα:

- Το 72% των ερωτηθέντων, έναντι 69% τον Φεβρουάριο, εκτιμά ότι η ζήτηση σε σχέση με το πρόσφατο παρελθόν παρέμεινε στάσιμη. Παράλληλα μειώθηκε η σταθμισμένη διαφορά θετικών και αρνητικών απαντήσεων αναφορικά με τις προσδοκίες βελτίωσης του επιπέδου της ζήτησης.

- Πάντως η πλειοψηφία των ερωτηθέντων εμμένουν στην πρόβλεψη για αμετάβλητα επίπεδα απασχόλησης. Παρατηρείται όμως αύξηση του ποσοστού των ερωτηθέντων που προβλέπουν περαιτέρω μείωση των απασχολούμενων.

- Οι τιμές των υπηρεσιών που παρέχει το 69% των επιχειρήσεων αναμένεται ότι θα παραμείνουν σταθερές.

Αναφορικά με τους λόγους που παρεμποδίζουν την ομαλή επιχειρηματική δραστηριότητα πρώτη αναφέρεται η ανεπάρκεια ζήτησης (29%), ακολουθούν προβλήματα γραφειοκρατίας και θεσμικού πλαισίου (19%) ενώ σταθερά παρέμειναν τα ποσοστά επιχειρήσεων που επικαλούνται ανεπάρκεια κεφαλαιουχικού εξοπλισμού (6%) και εργατικού δυναμικού (2%).

Οι εξελίξεις σε ορισμένους από τους βασικούς κλάδους του τομέα κατά τον Μάρτιο ήταν οι ακόλουθες:

- Θεματική ήταν η επιδείνωση του Δείκτη Επιχειρηματικών Προσδοκιών στον κλάδο των **Ξενοδοχείων και Εστιατορίων:** από 74,2 μονάδες τον Φεβρουάριο έφτασε στις 54,8 μονάδες τον Μάρτιο. Οι επιχειρήσεις που συνδέονται με τον τουρισμό φαίνεται να πλήττονται από την αβεβαιότητα σε διεθνές επίπεδο με αποτέλεσμα να υπάρχει άμεσος αντίκτυπος στο επιχειρηματικό κλίμα (το 65% το χαρακτηρίζει δυσμενές). Η διαπίστωση του 39% των επιχειρήσεων ότι αντιμετωπίζουν προβλήματα ζήτησης επιβεβαιώνεται και από τις εκτιμήσεις του 16% των ερωτηθέντων ότι υπήρξε πτωτική τάση έναντι του πρόσφατου παρελθόντος. Η στάση αυτή των επιχειρήσεων αναμένεται να διατηρηθεί καθώς το 62% προβλέπει στασιμότητα στα ίδια επίπεδα. Επιπρόσθετα αρνητικές είναι και οι εξελίξεις στην αγορά εργασίας καθώς καταγράφεται αύξηση του ποσοστού που προέβη σε μείωση του προσωπικού, ενώ από το 20% των ερωτηθέντων προβλέπεται περαιτέρω πτώση τους 3-4 προσεχείς μήνες. Πέραν από την ανεπάρκεια ζήτησης ιδιαίτερα αυξημένο ήταν το ποσοστό των επιχειρήσεων που αντιμετωπίζουν ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης (20% έναντι 4% τον Φεβρουάριο).

- Στον κλάδο των **Χερσαίων Μεταφορών και Μεταφορών μέσω Αγωγών** η πτώση του Δείκτη Επιχειρηματικών Προσδοκιών ήταν απόρροια της επιδείνωσης του επιχειρηματικού κλίματος και της μετριοπαθέστερης στάσης των ερωτηθέντων για τα επίπεδα της ζήτησης. Επιπρόσθετα η άνοδος του ποσοστού των επιχειρήσεων που αντιμετωπίζουν προβλήματα στην ομαλή επιχειρηματική δραστηριότητα λόγω ανεπάρκειας εργατικού δυναμικού συγκράτησε τις προβλέψεις για μεταβολές στην αγορά εργασίας από τις έντονα πτωτικές τάσεις που επικρατούν στο σύνολο του τομέα. Τέλος ως βασικότερος ανασταλτικός παράγοντας εξακολουθεί να θεωρείται η ανεπάρκεια κεφαλαιακού εξοπλισμού (25%) ενώ ακολουθεί η ανεπάρκεια ζήτησης (14%).

- Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στον κλάδο των **Διαφόρων Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων**, που περιλαμβάνει διαφημιστικές επιχειρήσεις, επιχειρήσεις επικοινωνίας και άλλες παροχής επιχειρηματικών υπηρεσιών διέγραψε πτωτική πορεία προσεγγίζοντας τις 77,7 μονάδες. Η μετριοπαθέστερη εκτίμηση των ερωτηθέντων τόσο για το επιχειρηματικό κλίμα όσο για τη ζήτηση για τις υπηρεσίες που παρέχουν αντιστάθμισε τις θετικότερες προβλέψεις που διατυπώνονται για το άμεσο μέλλον. Επίσης ελαφρά βελτιωμένες ήταν και οι προβλέψεις για τα επίπεδα απασχόλησης με ταυτόχρονη αποδυνάμωση των προβλέψεων για αύξηση των τιμών. Τέλος, θετικό στοιχείο στην πορεία του κλάδου είναι η αύξηση του ποσοστού των επιχειρήσεων που κρίνουν ότι η δραστηριότητά τους διεξάγεται απρόσκοπτα. ♦

ΠΑΡΑΜΕΘΟΡΙΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ: ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Προτάσεις για την ενίσχυση των επενδύσεων στις παραμεθόριες περιοχές κατέθεσε ο πρόεδρος του ΣΕΒ κ. Οδυσσέας Κυριακόπουλος στην Ημερίδα του Συνδέσμου Βιομηχανιών Κιλκίς

Είναι γεγονός ότι το θέμα των παραμεθωρίων περιοχών συνιστά για την Ελλάδα μια ιδιαιτερότητα. Σε αντίθεση με τις ανεπτυγμένες χώρες της Ευρώπης, όπου οι περιοχές ένθεν και εκείθεν των συνόρων αποτελούσαν εδώ και δεκαετίες πόλο έλξης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων με ταυτόχρονη παρουσία σημαντικών υποδομών, δεν συνέβαινε κάτι ανάλογο με τις περιοχές κοντά στα σύνορα της χώρας μας. Λόγω των συγκυριών στην ευρύτερη περιοχή τις πρώτες μεταπολεμικές δεκαετίες, οι περιοχές αυτές λειτουργούσαν υπό καθεστώς επιτήρησης και ιδιαίτερα αυστηρών περιορισμών με υποτυπώδεις υποδομές επικοινωνίας με την ενδοχώρα και μικρές δυνατότητες επαφών και συναλλαγών εκείθεν των συνόρων, κάτι που για τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες συνιστούσε παράγοντα ανάπτυξης. Αντίστοιχα φτωχή ήταν και η παρουσία των υπόλοιπων υποδομών με σημαντικά προβλήματα στην ηλεκτροδότηση (που συνεχίζονται σε ορισμένες περιοχές μέχρι τις μέρες μας) και τις τηλεπικοινωνίες, ενώ λογική απόρροια των συνθηκών αυτών ήταν η εσωτερική μετανάστευση και η παντελής έλλειψη ανθρώπινου δυναμικού, κατάλληλου να ασχοληθεί με δραστηριότητες άλλες πέραν των γεωργικών.

Με τις επισημάνσεις αυτές άρχισε την ομιλία του στην Ημερίδα με θέμα «Παραμεθόριος Βιομηχανία: Προβλήματα και προοπτικές», που οργάνωσε στις 28 Μαρτίου 2003 ο Σύνδεσμος Βιομηχανιών Κιλκίς, ο πρόεδρος του ΣΕΒ κ. Οδυσσέας Κυριακόπουλος και πρόσθεσε ότι, παρά το γεγονός ότι από τις αρχές τις δεκαετίας του 1980 μέχρι και στις μέρες μας καταβλήθηκαν σημαντικές προσπάθειες προσέλκυσης επενδύσεων μέσω πολιτικών αυξημένων κινήτρων και με σταδιακή συμπλήρωση των ελλείψεων σε υποδομές, οι επιχειρήσεις που εγκαταστάθηκαν στις παραμεθόριες περιοχές εξακολουθούν να μειονεκτούν λόγω της σημαντικής διαφοροποίησης των παραγόντων κόστους λειτουργίας, κάτι που συναρτάται από την επάρκεια και ποιότητα των υποδομών, το μεταφορικό κόστος και την παρουσία εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού.

Και όλα αυτά προσθετικά στους υπόλοιπους παράγοντες, οι οποίοι εξακολουθούν ακόμα και σήμερα να οδηγούν στο να χαρακτηρίζεται η χώρα μας όχι ιδιαίτερα φιλική σε ό,τι αφορά το επενδυτικό κλίμα. Συνεχίζοντας την ομιλία του ο κ. Κυριακόπουλος τόνισε ότι οι πολιτικές ανακατατάξεις που έλαβαν χώρα τα τελευταία δεκαπέντε χρόνια στην περιοχή μας και την υπόλοιπη Ανατο-

λική Ευρώπη, σε συνδυασμό με την επικείμενη διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δημιουργούν μία νέα πραγματικότητα στην ευρύτερη περιοχή, η οποία μέχρι το τέλος της δεκαετίας θα αποτελέσει τμήμα του ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου.

Αυτό θα δημιουργήσει νέες ανάγκες σε διευρωπαϊκά δίκτυα υποδομών, πολλά από τα οποία έχοντας ως σημεία εκκίνησης ή απόληξης τη Βόρεια Ελλάδα θα μετατρέψουν τα σημερινά συγκριτικά μειονεκτήματα σε πλεονεκτήματα και θα δημιουργήσουν σταδιακά τις προϋποθέσεις για γενικότερη αναβάθμιση της περιοχής και για προσέλκυση πολλών νέων δραστηριοτήτων.

Όλα αυτά βέβαια, όπως τόνισε, δεν πρόκειται να συμβούν από τη μία στιγμή στην άλλη. Και είναι ιδιαίτερα σημαντικό ενόψει της μεταβατικής περιόδου που απαιτείται, να προχωρήσει η πολιτεία σε κάποια μέτρα, που, εκτός από την προσέλκυση νέων δραστηριοτήτων, θα στηρίξουν τις ήδη υπάρχουσες.

Αυτές οι τελευταίες έχοντας λειτουργήσει τις τελευταίες δεκαετίες κάτω από τις ιδιαίτερα αντίξοες συνθήκες, που περιγράψαμε, εμφανίζουν υστερήσεις και προβλήματα που σε ορισμένες περιπτώσεις θέτουν σε κίνδυνο αυτήν την ίδια την επιβίωσή τους.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΕΒ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΠΑΡΑΜΕΘΟΡΙΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

Για τους λόγους αυτούς ο Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών θεωρεί ότι, πέρα από τα όποια αναπτυξιακά έργα υλοποιούνται στις περιοχές αυτές στο πλαίσιο του Γ' ΚΠΣ, είναι απαραίτητη η εκπόνηση μιας αναπτυξιακής πολιτικής, η οποία θα επιτρέψει στις παραμεθόριες επιχειρήσεις να αποκτήσουν την απαραίτητη ευρωστία που θα τους επι-

τρέψει στη συνέχεια να αναπτυχθούν και να λειτουργήσουν ανταγωνιστικά στο νέο διαμορφούμενο περιβάλλον.

Πιστεύουμε, τόνισε ο κ. Κυριακόπουλος ότι, η επικείμενη αναθεώρηση του εθνικού θεσμικού πλαισίου επιχειρηγήσεων και κινήτρων αποτελεί μία πρώτης τάξεως ευκαιρία για διευθέτηση των ανωτέρω.

Είναι γεγονός ότι ο νόμος 2601/98, λόγω των περιορισμών τους οποίους προέβλεπε σε σχέση με τους προηγούμενους, δεν μπόρεσε να στηρίξει αποτελεσματικά τις επιχειρήσεις που λειτουργούσαν στις μειονεκτούσες περιοχές της χώρας, και τούτο παρά το γεγονός ότι σε γενικές γραμμές τα κίνητρα του συνδυαζόμενα με τη βελτίωση των μακροοικονομικών μεγεθών εξακολουθούσαν να είναι ελκυστικά σε σχέση βέβαια με τα αντίστοιχα αναπτυξιακά πλαίσια που ισχύουν σήμερα στις υπόλοιπες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κύρια αιτία γι' αυτό το γεγονός αποτελούν οι ιδιαιτερότητες που προαναφέρθηκαν.

Για τον λόγο αυτό ο ΣΕΒ με πρόσφατες παρεμβάσεις του στο υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών υπέβαλε προτάσεις, οι οποίες θα καταστήσουν τον νέο αναπτυξιακό νόμο λειτουργικότερο και ελκυστικότερο στους επενδυτές λαμβάνοντας ειδική μέριμνα για τις παραμεθόριες βιομηχανίες.

Πιο συγκεκριμένα ο ΣΕΒ προτείνει:

1. Την αποσύνδεση των παρεχομένων ενισχύσεων από τη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης

Η χώρα μας πρέπει να προσανατολισθεί σε επενδύσεις εντάσεως κεφαλαίου, δεδομένου ότι το συγκριτικό πλεονέκτημα του χαμηλού κόστους εργασίας έχει σημαντικά αμβλυνθεί τα τελευταία χρόνια και πέραν αυτού δεν μπορεί να συγκριθεί με αυτό που ισχύει στις γειτονικές χώρες στο σύνολό τους.

Αυτός ο παράγων επηρεάζει ιδιαίτερα τις παραμεθόριες επιχειρήσεις, οι οποίες προσβλέπουν στις αγορές των γειτονικών χωρών, που ήδη έχουν αρχίσει να ανοίγουν, και οι οποίες πρέπει για λόγους ανταγωνιστικότητας να αντισταθμίσουν τις μεγάλες διαφορές στο κόστος εργασίας μέσω του τεχνολογικού και οργανωτικού εκσυγχρονισμού τους.

Το πρόβλημα καθίσταται πιο οξύ εάν λάβει κανείς υπόψη ότι η οροφή, που προβλέπεται σήμερα και που ανέρχεται σε 44.000 ευρώ επιχορήγησης ανά νέα θέση εργασίας, συγκρούεται με το προβλεπόμενο ποσοστό ενίσχυσης 40% που ισχύει για τις παραμεθόριες περιοχές και το καθιστά «δωρον άδωρον» ακόμα και για επενδύσεις μέτριας εντάσεως κεφαλαίου που λειτουργούν με 3 ή 4 βάρδιες.

Για τον λόγο αυτό θεωρούμε ότι είναι απαραίτητος κατ' ελάχιστον ο διπλασιασμός της οροφής των 44.000 ευρώ που ισχύει σήμερα, ενώ για ορισμένες δραστηριότητες, που οδηγούν σε δυναμικά-υψηλού τεχνολογικού επιπέδου προϊόντα και εξωστρέφεια, πρέπει να υπάρξει πλήρης αποσύνδεση των χορηγούμενων ενισχύσεων από την απασχόληση.

Ενα πρόσθετο επιχείρημα που συνηγορεί προς τα προτεινόμενα είναι το γεγονός ότι ολοένα και περισσότερες βιομηχανίες στην Ελλάδα υιοθετούν σύγχρονες πρακτικές σε ό,τι αφορά την υποστήριξη της λειτουργίας τους, εκχωρώντας ορισμένες λειτουργίες (συντήρηση,

λογιστική υποστήριξη, δίκτυο διανομής) σε εξειδικευμένες επιχειρήσεις παροχής των ανωτέρω υπηρεσιών.

Τούτο μπορεί να μη δημιουργεί απασχόληση άμεσα συνδεδεμένη με την επιχορηγούμενη επένδυση αλλά έμμεση απασχόληση που οδηγεί επιπροσθέτως σε διαφοροποίηση δραστηριοτήτων και δημιουργία νέων ευκαιριών, παράγοντες ιδιαίτερα σημαντικούς για περιοχές που σήμερα μειονεκτούν.

2. Ίσα κίνητρα για νέες και παλαιές επενδύσεις

Σταδιακά οι αναπτυξιακές πολιτικές σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης θα χαρακτηρίζονται από την υποκατάσταση της επιδότησης του αρχικού επιχειρηματικού κινδύνου με την επιβράβευση του επιχειρηματικού σχεδιασμού. Η τάση αυτή εκφράστηκε στη χώρα μας για πρώτη φορά μέσα από τη λογική του νόμου 2601 ως προς τη διαφορετική αντιμετώπιση παλαιών και νέων επενδυτών.

Παρά ταύτα, η εμπειρία των τελευταίων χρόνων έχει αναδείξει πολλές περιπτώσεις παραγωγικών μονάδων – βιώσιμων κατά τα άλλα – που αδυνατούν να προχωρήσουν σε επενδύσεις επέκτασης και εκσυγχρονισμού επειδή αδυνατούν να εκμεταλλευθούν τα φορολογικά κίνητρα λόγω χαμηλής κερδοφορίας.

Οι επιχειρήσεις αυτές, παραμεθόριες στην πλειοψηφία τους, απασχολούν εργαζομένους, προσφέρουν στις τοπικές οικονομίες και κοινωνίες και εξακολουθούν να λειτουργούν κάτω από αντίξοες συνθήκες λόγω των συνθηκών που προαναφέραμε.

Για τον λόγο αυτό και χωρίς βέβαια να επιδιώκεται η διαίωση της λειτουργίας μη βιώσιμων μονάδων σε βάρος άλλων επιλογών και, εν κατακλείδι, αυτού του ίδιου του κοινωνικού συνόλου, ο ΣΕΒ προτείνει και οι παλαιοί επενδυτές να έχουν πρόσβαση στο κίνητρο της επιχορήγησης.

Εννοείται ότι στην περίπτωση αυτή οι επενδύσεις που συνιστούν απλό τεχνολογικό εκσυγχρονισμό μέσω αντικατάστασης παλαιών μηχανημάτων δεν θα πρέπει να συνδέονται με τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

3. Επενδύσεις ΕΣΟΑΒ

Οι επενδυτικές δυνατότητες, οι οποίες παρέχονται στον ιδιωτικό τομέα στο πλαίσιο του Εθνικού Συμβουλίου Οικονομικής Ανασυγκρότησης των Βαλκανίων, αναμένεται να προσελκύσουν το ενδιαφέρον των επιχειρήσεων που είναι εγκατεστημένες στις παραμεθόριες περιοχές. Για τον λόγο αυτό είναι απαραίτητο να επέλθουν κάποιες τροποποιήσεις στη λογική η οποία προβλέπεται ως προς τη λειτουργία του σχεδίου έτσι ώστε αυτό να προσαρμοσθεί στις ανάγκες και ιδιαιτερότητες αυτών των επιχειρήσεων.

Οι απαραίτητες τροποποιήσεις πρέπει να επικεντρωθούν:

- Στο ύψος της επιχορήγησης, το οποίο ειδικά για επενδύσεις που θα υλοποιηθούν από επιχειρήσεις παρα-

μεθοριών περιοχών θα πρέπει να ανέλθει σε 40%, δεδομένων των υψηλών εξόδων γραφειοκρατίας αδειών και του μεγάλου ρίσκου από την πολιτική και οικονομική αστάθεια των γειτονικών χωρών.

- Στην επιλεξιμότητα μεταχειρισμένου εξοπλισμού. Τούτο κρίνεται απαραίτητο, επειδή θα εξυπηρετήσει την ανάγκη μεταφοράς ορισμένων δραστηριοτήτων των παραμεθοριών επιχειρήσεων που είναι αντιπαραγωγικές για τα ελληνικά δεδομένα, κυρίως λόγω υψηλού εργατικού κόστους, σε χώρες όπου εγκαταστάσεις εντάσεως εργασίας εξακολουθούν να είναι ανταγωνιστικές. Προϋπόθεση επιχορήγησης θα πρέπει να είναι το να μην υπερβαίνει η ηλικία του μεταχειρισμένου εξοπλισμού την πενταετία.

- Στην άρση λειτουργικών προβλημάτων που απορρέουν από την υλοποίηση του σχεδίου μέσω των διατάξεων του υφιστάμενου αναπτυξιακού νόμου, δηλαδή τη διασύνδεση της επένδυσης με τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, τη μη επιδότηση αγορών υφισταμένων κτιριακών εγκαταστάσεων και του τρόπου εκταμίευσης της επιχορήγησης σε συνδυασμό με τη μεγάλη χρονική διάρκεια καταβολής από την ολοκλήρωση της επένδυσης.

Πέρα από τα προαναφερθέντα, θεωρείται επιβεβλημένη η εκπόνηση ενός αναπτυξιακού νόμου που να είναι δομημένος κατά τρόπο φιλικό στον μέσο επενδυτή αποφεύγοντας το παράδειγμα του 2601, όπου ήταν αδύνατη η προετοιμασία της επενδυτικής πρότασης από τη μεγάλη πλειοψηφία των επενδυτών δι' ιδίων μέσων.

Η ικανοποίηση αυτής της ανάγκης θα διευκολύνει σε μεγάλο βαθμό τους επενδυτές της περιφέρειας και πολύ περισσότερο των απομακρυσμένων περιοχών, οι οποίοι λόγω μη γειννίας με μεγάλα αστικά κέντρα δεν έχουν πρόσβαση στους σχετικούς υποστηρικτικούς μηχανισμούς.

Ειδικά οι περιπτώσεις επενδύσεων, που αναλαμβάνονται από πολύ μικρές επιχειρήσεις, θα πρέπει να διαχωρισθούν από τον αναπτυξιακό νόμο και να αποτελέσουν αντικείμενο αντιμετώπισης από ανεξάρτητο μηχανισμό με ιδιαίτερα απλοποιημένες διαδικασίες.

Ανεξάρτητα από τα παραπάνω που αφορούν την τροποποίηση του 2601 θεωρούμε σκόπιμο να αναδείξουμε ένα πρόβλημα, που σχετίζεται με τις διατάξεις του άρθρου 18 του προηγούμενου νόμου 1892/90.

Πιο συγκεκριμένα, στο άρθρο αυτό προεβλέποντο δεσμεύσεις, η τήρηση των οποίων ήταν υποχρεωτική για διάστημα δεκαετίας από τη δημοσίευση στο ΦΕΚ της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας της κατά περίπτωση επένδυσης. Με τα σημερινά δεδομένα η ανάληψη δεκαετούς δεσμεύσεως ως προς τη μη μεταβολή βασικών παραμέτρων του επιχειρείν θεωρείται ιδιαίτερα δυσχερής ως προς την αυστηρή τήρησή της.

Αποτέλεσμα της παραπάνω πραγματικότητας υπήρξε η δημιουργία προβλημάτων σε επιχειρήσεις, οι οποίες

ελέγχθηκαν αρκετά χρόνια μετά την ολοκλήρωση των επενδύσεών τους και οι οποίες στο διάστημα που μεσολάβησε από την έναρξη λειτουργίας τους αναγκάστηκαν λόγω συνθηκών ή επιχειρηματικών επιλογών, που δεν ήταν δυνατόν αρχικά να προβλεφθούν, να αποκλίνουν των υποχρεώσεων που είχαν αναλάβει.

Χαρακτηριστικές περιπτώσεις τέτοιων επιχειρήσεων αποτελούν αυτές των οποίων η λειτουργία επηρεάστηκε από τα γεγονότα που συνέβησαν στις γειτονικές προς βορράν χώρες την τελευταία δεκαετία σε συνδυασμό και με τη γενικότερη οικονομική δυσπραγία που εξακολουθεί να τις χαρακτηρίζει. Εύκολα γίνεται αντιληπτό, όπως επισήμανε ο κ. Κυριακόπουλος, ότι μεγάλος αριθμός τέτοιων περιπτώσεων αφορά επιχειρήσεις εγκατεστημένες στις αντίστοιχες παραμεθόριες περιοχές.

Ο ΣΕΒ θεωρεί ότι η αντιμετώπιση αυτού του ζητήματος θα απαλλάξει πολλές συνεπείς κατά τα άλλα επιχειρήσεις από σοβαρές επιπτώσεις δυσανάλογες της κατά περίπτωση απόκλισης. Ήδη ο ισχύων αναπτυξιακός νόμος έχει προσαρμοσθεί ως προς το συγκεκριμένο θέμα προβλέποντας πενταετή τήρηση των δεσμεύσεων. Είναι ενδεδειγμένο να προχωρήσει το υπουργείο Οικονομίας στην ένταξη και παλαιότερων επενδύσεων στο ίδιο καθεστώς.

Και βέβαια ανεξάρτητα από την όποια εξέλιξη στο θέμα του νέου αναπτυξιακού νόμου, ο κ. Κυριακόπουλος επισήμανε για άλλη μία φορά την ανάγκη για επείγουσα επαναφορά σε ισχύ των διατάξεων περί ειδικού αφορολόγητου αποθεματικού, η αναστολή των οποίων τον περασμένο χρόνο στέρησε τις υγιείς και δυναμικές επιχειρήσεις της χώρας από ένα σημαντικό αναπτυξιακό εργαλείο.

* * *

Καταλήγοντας ο κ. Κυριακόπουλος, τόνισε τα εξής : «Προσπάθησα εν συντομία να αναφερθώ σε κάποια μέτρα στα οποία πρέπει να προχωρήσει η Πολιτεία έτσι ώστε να στηρίξει την επιχειρηματικότητα σε ορισμένες κρίσιμες περιοχές της χώρας, ώστε να υπάρξει στη συνέχεια ανταπόκριση στις διαφαινόμενες ευοίωνες προοπτικές.

Για να γίνει όμως αυτό πραγματικότητα πρέπει όλοι οι συντελεστές ανάπτυξης αυτής της χώρας να πιστέψουμε στις προσφερόμενες δυνατότητες και να αγωνισθούμε για να τις εκμεταλλευθούμε κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Καθοριστικός σε αυτήν την επιδίωξη θα είναι ο ρόλος του επιχειρηματικού κόσμου που θα στοχεύσει στην υπέρβαση, όπως το έκανε και στο παρελθόν, μετέχοντας στην προσπάθεια ανασυγκρότησης, στηρίζοντας τον ευρωπαϊκό προσανατολισμό της χώρας τη δεκαετία του 1980 και συμβάλλοντας καθοριστικά τα τελευταία χρόνια στην εκπλήρωση των προϋποθέσεων για την ΟΝΕ.

Προσωπικά είμαι βέβαιος ότι και αυτήν τη φορά θα πετύχουμε τους στόχους μας και σας καλώ να μοιραστείτε με εμένα αυτήν την αισιοδοξία».

ΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΣΕΒ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Ημερίδα για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις οργάνωσε ο Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών στη Θεσσαλονίκη, στο πλαίσιο των εκδηλώσεων που πραγματοποιεί κατά τη διάρκεια της Ελληνικής Προεδρίας. Η εκδήλωση έγινε με την ευκαιρία της συνεδρίασης της Μόνιμης Επιτροπής Μικρομεσαίων της UNICE (Ένωσης Βιομηχανικών και Εργοδοτικών Συνδέσμων της Ευρώπης) – όπου ο ΣΕΒ έχει ενεργό παρουσία και στην οποία μετέχουν επιχειρηματίες και στελέχη Συνδέσμων από όλες τις ευρωπαϊκές χώρες.

Η πρωινή συνεδρίαση της Επιτροπής επικεντρώθηκε στο κρίσιμο ζήτημα της επιχειρηματικότητας, που επηρεάζει άμεσα την ανάπτυξη της ευρωπαϊκής οικονομίας και συνδέεται στενά με τη δημιουργία και τη λειτουργία των μικρών και μεσαίων εταιρειών. Οι εκπρόσωποι των Ευρωπαϊκών Συνδέσμων έκαναν αξιολόγηση της Πράσινης Βίβλου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την επιχειρηματικότητα, θεωρώντας ότι αποτελεί αντικειμενική προσέγγιση των προβλημάτων και των προτεραιοτήτων, καθώς αναγνωρίζει το σημαντικό έλλειμμα επιχειρηματικότητας στην Ευρώπη, χρειάζεται όμως να θέσει συγκεκριμένους στόχους και ενέργειες. Η συζήτηση κατέληξε στους παρακάτω κρίσιμους τομείς, όπου η UNICE και οι Σύνδεσμοι μέλη της θα επικεντρώσουν τις ενέργειές τους :

- απλούστερο, αποτελεσματικότερο νομοθετικό πλαίσιο,
- απλοποίηση διοικητικού πλέγματος που θα επιτρέψει την ίδρυση νέων εταιρειών και θα διευκολύνει τη λειτουργία των υπαρχουσών μΜΕ,
- ελάφρυνση φορολογικών βαρών,
- ελαστικότερη αγορά εργασίας και προώθηση νέων μορφών απασχόλησης,
- συνεργασία επιχειρήσεων, πανεπιστημίων και ερευνητικών κέντρων,
- ενίσχυση της καινοτομίας και προώθηση της τεχνολογίας και έρευνας,
- απλοποίηση και μείωση βαρών κατά τη μεταβίβαση επιχειρήσεων,
- προώθηση της έννοιας της επιχειρηματικότητας στο εκπαιδευτικό σύστημα,
- κοινωνική αποδοχή της επιχειρηματικής αποτυχίας και ενθάρρυνση ανάληψης νέων πρωτοβουλιών.

Άλλα θέματα που απασχόλησαν τη συνεδρίαση ήταν η Ευρωπαϊκή Χάρτα Μικρομεσαίων και η πρόοδος εφαρμογής της στα κράτη-μέλη, τα κριτήρια με τα οποία ορίζονται οι μΜΕ και η Συμφωνία της Βασιλείας για τη διαθεσιμότητα χρηματοδότησης στις μΜΕ.

Κατά την απογευματινή συνεδρίαση, όπου μετείχαν και εκπρόσωποι μικρομεσαίων εταιρειών από τη Βόρειο Ελλάδα, συζητήθηκε ο ρόλος της ευρωπαϊκής βιομηχανίας και οι δράσεις της UNICE για τις μΜΕ, οι πρωτοβουλίες του Ελληνικού Οργανισμού Εξωτερικού Εμπορίου για την ενίσχυση των εξαγωγών, το πλαίσιο συνεργασίας τραπεζών και μΜΕ και τα νέα χρηματοδοτικά εργαλεία και υπηρεσίες, καθώς και οι υπηρεσίες πληροφόρησης και στήριξης των μΜΕ για συμμετοχή σε Ευρωπαϊκά ερευνητικά προγράμματα.

Η εκδήλωση, που έγινε με την υποστήριξη της EFG EUROBANK-ΕΡΓΑΣΙΑΣ, τόνισε με έμφαση την ανάγκη στήριξης των μικρομεσαίων εταιρειών από όλους τους κοινωνικούς φορείς, τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ενθαρρύνοντας την ανάληψη πρωτοβουλίας και ρίσκου και επιβραβεύοντας την εφευρετικότητα, τη δημιουργικότητα, το ταλέντο. ♦

Το 2ο Πιλοτικό πρόγραμμα Επιχειρηματικότητας των Νέων

Ενημερωτική συνάντηση με τα στελέχη των εταιρειών που συμμετέχουν στο 2ο Πιλοτικό Πρόγραμμα «ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΝΕΩΝ» πραγματοποιήθηκε την 1.4.2003, στα Γραφεία του ΣΕΒ. Σκοπός της συνάντησης ήταν η ενημέρωση των στελεχών – που καλούνται να διδάξουν στους μαθητές τους στις τάξεις του σχολείου την έννοια της επιχειρηματικότητας μέσα από την επαγγελματική τους εμπειρία –, η παρουσίαση αντιστοιχών εμπειριών από στελέχη που συμμετείχαν στο 1ο Πιλοτικό Πρόγραμμα, το οποίο εφαρμόστηκε πέρσι σε επιλεγμένα σχολεία της χώρας με μεγάλη επιτυχία, και η ανταλλαγή απόψεων για τη βέλτιστη εφαρμογή και αυτής της φάσης του Προγράμματος – το οποίο άλλωστε αναδεικνύει τον ρόλο της κοινωνικά υπεύθυνης επιχείρησης.

Μετά τον Χαιρετισμό του Προέδρου του ΣΕΒ κ. Οδυσσέα Κυριακόπουλου, ο οποίος τόνισε την ανάγκη να γίνει συνείδηση ότι είναι απαραίτητη η εξοικείωση των νέων με την έννοια της επιχειρηματικότητας, και την Εισήγηση της Υπεύθυνης για το πρόγραμμα εκ μέρους του Γενικού Συμβουλίου του Συνδέσμου κυρίας Άννας Πουσκούρη, Παρουσίαση έκανε η Επιστημονική Υπεύθυνη του Προγράμματος, Σύμβουλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, Δρ Χαρά Μαγούλα.

Εξάλλου, ειδικές παρουσιάσεις των εμπειριών που είχαν στο 1ο Πιλοτικό Πρόγραμμα έκαναν ο κ. Γιάννης Ελευθεριάδης, της εταιρείας SIEMENS A.E., και ο κ. Γιάννης Σωτηρόπουλος, της εταιρείας CHIPITA INTERNATIONAL A.E.

Αντίστοιχη συνάντηση στελεχών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα αυτό έγινε στις 28 Μαρτίου 2003 στη Θεσσαλονίκη. Η συνάντηση οργανώθηκε από τον ΣΒΒΕ με επικεφαλής την κυρία Αίνη Μιχαηλίδου.

Ως γνωστόν, το Πιλοτικό Πρόγραμμα «ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΝΕΩΝ» πραγματοποιείται σε συνεργασία του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου με τον ΣΕΒ, στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος για την Εκπαίδευση και Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση (ΕΠΕΑΕΚ) του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. ♦

Το 21ο Σεμινάριο CEIES με θέμα τις στατιστικές καινοτομίες

Διήμερο σεμινάριο με θέμα τις στατιστικές καινοτομίες, στο οποίο συμμετείχαν 93 σύνεδροι προερχόμενοι από τις 25 χώρες κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οργάνωσαν στις 10 και 11 Απριλίου 2002 από κοινού η EUROSTAT/CEIES και ο ΣΕΒ.

Στο σεμινάριο τονίσθηκε η σημασία της καινοτομίας για την επίτευξη του στρατηγικού στόχου να αναδειχθεί η Ε.Ε. ως η ανταγωνιστικότερη κοινωνία και οικονομία της γνώσης παγκοσμίως.

Αξιολογήθηκε η εμπειρία από τις έρευνες καινοτομίας σε όλες τις χώρες-μέλη και τις υποψήφιας, ιδιαίτερα δε από την πιο πρόσφατη έρευνα που ολοκληρώθηκε εντός του 2003 στις περισσότερες χώρες.

Επισημάνθηκε η σημασία όχι μόνο της τεχνολογικής καινοτομίας, αλλά και της καινοτομίας σε προϊόντα και σε θέματα διαδικασιών, οργάνωσης, μάρκετινγκ και διανομής για την επιχειρηματική επιτυχία.

Διαπιστώθηκε μεγάλη διακύμανση στον βαθμό καινοτομικότητας των επιχειρήσεων στις επιμέρους χώρες. Ειδικά για την Ελλάδα, τα αποτελέσματα της τελευταίας έρευνας του 2002-2003 δείχνουν σημαντική βελτίωση, έναντι της προηγούμενης πριν τέσσερα χρόνια.

Συζητήθηκαν μεθοδολογικά, διαδικαστικά και οργανωτικά θέματα για τη βελτίωση των στατιστικών καινοτομίας στην Ε.Ε. και την παραγωγή στατιστικών στοιχείων καινοτομίας που παρέχουν χρησιμότητα στους χρήστες τους, δηλαδή:

- τις επιχειρήσεις, για τη διαμόρφωση επιχειρηματικών στρατηγικών
- τις κυβερνήσεις, για την ανάπτυξη οικονομικών πολιτικών
- την ακαδημαϊκή κοινότητα, για την ερευνητική της δραστηριότητα σε θέματα μακρο- και μικρο- πολιτικής για την καινοτομία.

Ο ΣΕΒ τόνισε την ανάγκη μεγαλύτερης ευαισθησίας των στατιστικών υπηρεσιών της Ε.Ε. και των χωρών-μελών σε σχέση με τις ανάγκες της αγοράς και την επιχειρηματική νοοτροπία. Τόνισε, επίσης, τη δυνατότητα αποδοτικότερης συνεργασίας των επιχειρήσεων που καλούνται να απαντήσουν στα ερωτηματολόγια των ερευνών καινοτομίας, εάν κατανοήσουν και πεισθούν για τη σημασία που μπορούν να έχουν τα αποτελέσματα για τις ίδιες.

Το σεμινάριο κατέληξε σε προτάσεις για τις διαδικασίες και δείκτες που θα καλύψουν οι στατιστικές καινοτομίες που θα πραγματοποιήσει η Ε.Ε. στα επόμενα χρόνια. ♦

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ FORUM ΕΛΛΑΔΟΣ - ΟΥΚΡΑΝΙΑΣ

Επιχειρηματικό Forum Ελλάδος - Ουκρανίας οργάνωσε ο Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών σε συνεργασία με την Πρεσβεία της Ουκρανίας και το Ελληνο-Ουκρανικό Επιμελητήριο, για την προώθηση των διμερών οικονομικών και εμπορικών σχέσεων. Στην εκδήλωση μετείχε επιχειρηματική αποστολή από την Ουκρανία, η οποία συνόδευσε τον Πρόεδρο της Ουκρανίας κ. Kuchma στην επίσκεψή του στην Αθήνα για την τελετή υπογραφής της συνθήκης Διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σε ομιλία του ο πρόεδρος του ΣΕΒ κ. Οδυσσεάς Κυριακόπουλος αναφέρθηκε στην ιστορική συγκυρία της Διεύρυνσης που δημιουργεί ένα νέο περιβάλλον με σημαντικές πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές προεκτάσεις, και το οποίο μπορεί να ανοίξει νέους ορίζοντες στην επιχειρηματική δράση.

Προσδοκία είναι, σημείωσε ο κ. Κυριακόπουλος, ότι οι κυβερνήσεις και οι λαοί των ευρωπαϊκών χωρών θα εργασθούν με συνέπεια για να μεγιστοποιήσουν τα οφέλη και να περιορίσουν τα προβλήματα και τους κινδύνους.

Παρατήρησε, επίσης, ότι στο προσεχές μέλλον αναμένεται να ακολουθήσει ένα νέο κύμα ολοκλήρωσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο οποίο εντάσσεται και η σύγκλιση της Ουκρανίας προς τις ευρωπαϊκές οικονομίες.

Ομιλίες έγιναν επίσης από τον υπουργό Οικονομίας και Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης της Ουκρανίας κ. Choroshkonky, τον υφυπουργό Οικονομίας κ. Πάχτα και τον υφυπουργό Εξωτερικών κ. Λοβέρδο, οι οποίοι αναφέρθηκαν στις τρέχουσες οικονομικές και επενδυτικές συνθήκες, έδωσαν το στίγμα για το υπάρχον πλαίσιο συνεργασίας, αλλά και εκτιμήσεις για τις μελλοντικές δυνατότητες και προοπτικές.

Στην εκδήλωση τονίσθηκε ότι το σημερινό επίπεδο των διμερών οικονομικών και εμπορικών σχέσεων μεταξύ Ελλάδος και Ουκρανίας είναι περιορισμένο και δεν ανταποκρίνεται στις δυνατότητες που υπάρχουν, σημειώθηκαν δε οι δυσκολίες και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις που ήδη δραστηριοποιούνται.

Στην πολυάριθμη ουκρανική αποστολή μετείχαν εκπρόσωποι εταιρειών από τους κλάδους τροφίμων, αγροτικών προϊόντων, μηχανημάτων, χημικών, σωληνουργίας, μεταλλουργίας, κατασκευών, συντήρησης και αποκατάστασης βιομηχανικών και άλλων κτιρίων, κατασκευής ρυμουλκών οχημάτων και υδραυλικών αυτοματισμών, τσιμεντών, μεταφορών, δεξαμενών και δοχείων αποθήκευσης, τηλεπικοινωνιών, τουρισμού. ♦

ΘΕΜΑΤΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΟ Γ.Σ. ΤΟΥ ΣΕΒ

Ανταλλαγή απόψεων πραγματοποιήθηκε μεταξύ της Διοικήσεως του Συνδέσμου και της πολιτικής ηγεσίας του υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων

Με την παρουσία της υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων κ. Βάσως Παπανδρέου πραγματοποιήθηκε η συνεδρίαση του Γενικού Συμβουλίου του ΣΕΒ, την Τετάρτη, 9.4.2003, στα Γραφεία του Συνδέσμου. Την υπουργό συνόδευαν οι υφυπουργοί ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ κ. Ροδούλα Ζήση και κ. Γιάννης Τσακλίδης, καθώς και οι Γενικοί Γραμματείς κ. Παναγιώτης Βασιλείου και Γιώργος Γανωτής.

Μετά από σύντομο χαιρετισμό του προέδρου του ΣΕΒ κ. Οδυσσέα Κυριακόπουλου, τον λόγο έλαβε ο αντιπρόεδρος του ΣΕΒ και αρμόδιος για θέματα Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος κ. Δημήτρης Δασκαλόπουλος.

Ο κ. Δασκαλόπουλος τόνισε πως ο ΣΕΒ θεωρεί ότι μια σωστά σχεδιασμένη περιβαλλοντική πολιτική, όχι μόνον δεν έχει αρνητικές επιπτώσεις σε όρους ανταγωνιστικότητας και απασχόλησης, αλλά είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθεί ως μοχλός ανάπτυξης. Πρόσθεσε δε ότι ο Σύνδεσμος παρακολουθεί τις εξελίξεις σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο προσπαθώντας να εξασφαλίσει την εφαρμογή μέτρων και πολιτικών, που να διασφαλίζουν όχι μόνον την περιβαλλοντική αλλά και την οικονομική και κοινωνική διάσταση της αειφορίας.

Ακόμη, ο αντιπρόεδρος του ΣΕΒ αναφέρθηκε σε συγκεκριμένες εκκρεμότητες των οποίων ο ΣΕΒ ζητά την ταχεία επίλυση, όπως τα ζητήματα των χρήσεων γης, της περιβαλλοντικής αναβάθμισης των βιομηχανιών της Αττικής, της ενθάρρυνσης της χρήσης υγραερίου από οχήματα και βιομηχανίες, της υποχρέωσης καταβολής τελών κυκλοφορίας για μηχανήματα έργων, της αποκλειστικής

αρμοδιότητας των μελετητών ως προς την εκπόνηση Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και της προετοιμασίας για ενσωμάτωση νέων κοινοτικών Οδηγίων στο εθνικό θεσμικό πλαίσιο.

Στην ομιλία της η υπουργός ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. κ. Βάσω Παπανδρέου επισήμανε την ανάγκη να συνδυαστεί η οικονομική ανάπτυξη με την κοινωνική συνοχή και την προστασία του περιβάλλοντος και τόνισε ότι οι σχετικές παρεμβάσεις πρέπει να ενσωματώνονται σε όλες τις τομεακές πολιτικές.

«Υπό το πρίσμα αυτό, πρόσθεσε, αντιμετωπίζεται το θέμα της ανάπτυξης των υποδομών με την υλοποίηση ενός προγράμματος δημοσίων έργων που είναι το μεγαλύτερο που έχει πραγματοποιηθεί στην Ελλάδα μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο».

Αναφερόμενη στο σύστημα παραγωγής δημοσίων έργων σημείωσε τις προσπάθειες που έχουν γίνει τα τελευταία χρόνια για εκσυγχρονισμό του συστήματος παραγωγής τους – ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά τις τεχνικές προδιαγραφές, τα εθνικά τιμολόγια, τα τεύχη δημοπράτησης, τη βελτίωση του τρόπου διαχείρισης και την κωδικοποίηση της νομοθεσίας.

Αναφερόμενη στο σύστημα παραγωγής των μελετών, σημείωσε ότι πάσχει και ανακοίνωσε ότι το σχετικό νομοσχέδιο έχει ήδη περάσει από τη νομοπαρασκευαστική επιτροπή της Βουλής και βρίσκεται στο στάδιο της συλλογής υπογραφών από τα συναρμόδια υπουργεία, προκειμένου να κατατεθεί το συντομότερο δυνατό προς ψήφιση στη Βουλή.

«Πιστεύουμε, είπε η κ. Παπανδρέου, ότι η αλλαγή του νόμου 716 για την ανά-

θεση και την εκτέλεση μελετών, θα συμβάλει στη συνολική βελτίωση του συστήματος παραγωγής έργων, καθώς ο μελετητής θα έχει την ευθύνη της επίβλεψης του έργου που θα έχει σχεδιάσει».

Σχετικά με το χωροταξικό σχεδιασμό, σημείωσε ότι το Γενικό Χωροταξικό Σχέδιο εγκρίθηκε από το υπουργικό συμβούλιο στο τέλος Φεβρουαρίου και σύντομα θα πάει προς κύρωση στη Βουλή, ενώ μέχρι το καλοκαίρι, θα έχουν εγκριθεί όλα τα Περιφερειακά Χωροταξικά Σχέδια.

Η υπουργός αναφέρθηκε επίσης στην αποκέντρωση της έγκρισης των περιβαλλοντικών μελετών που εκτιμάται ότι θα μειώσει τον απαιτούμενο χρόνο σε 90 μέρες από 15 μήνες που είναι κατά μέσο όρο σήμερα.

Τέλος, ανακοίνωσε ότι σε συνεργασία με το υπουργείο Ανάπτυξης επιδιώκεται η επιτάχυνση της χωροθέτησης των βιοτεχνικών και βιομηχανικών πάρκων, κυρίως στην Αττική αλλά και στην υπόλοιπη Ελλάδα. ♦

ΔΕΛΤΙΟ

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ

Ιδιοκτήτης

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ

Ξενοφώντος 5, 105 57 – Αθήνα

FEDERATION OF GREEK INDUSTRIES

5, Xenophonos str., 105 57 – ATHENS

e-mail: main@fgi.org.gr

internet address: www.fgi.org.gr

Εκδότης - Διευθυντής

ΤΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΗΣ

Ξενοφώντος 5, 105 57 – Αθήνα

ΤΗΛΕΦΩΝΑ: ΣΕΒ 210.323.7325-9

FAX 210.322.2929

Τυπογραφείου 210.959.0238

Υπεύθυνος Τυπογραφείου

ΛΕΩΝΙΔΑΣ Κ. ΜΙΧΑΛΑΣ

ΕΚΤΥΠΩΣΗ: ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ Κ. ΜΙΧΑΛΑΣ Α.Ε.

Ευαγγελιστρίας & Γρυπάρη 45Α

Καλλιθέα 176 71

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ 0,03 Ευρώ

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ – ΑΡ. ΑΔ. 225/1988/ΚΔΑ
IMPRIMÉ FERMÉ – SOUS PERMIS N° 225/1988 DU CENTRE DE TRI